

ÅRSREDOVISNING 1990

SANDVIK

OMSLAGSBILDEN

— *Ledande i materialteknik* —

Inom Sandvik befinner vi oss på en ständig upptäcktsfärd i materiens universum. Vårt breda materialtekniska kunnande omfattar rostfritt stål och speciallegeringar, sega hårdmaterial, hårdmetall, keramik, kubisk bornitrid och diamant.

Innehåll

1990 i sammandrag	1	Redovisningsprinciper	27
Koncernchefens kommentar	2	Tillämpning av US GAAP	29
Kort om Sandvik	4	Noter och kommentarer	30
Hårdmetallrörelsen	4	Personal	35
Sandvik Coromant	6	Aktieinnehav	36
Sandvik Rock Tools	8	Vinstdisposition	39
Sandvik Hard Materials	10	Revisionsberättelse	39
Sandvik Steel	12	Styrelse och revisorer	40
Sandvik Saws and Tools	14	Koncernledning, staber och servicebolag	42
Sandvik Process Systems	16	Organisation	43
Förvaltningsberättelse	18	Affärsenheter	44
Koncernens resultaträkning	21	Sandvik-aktien	46
Koncernens balansräkning	22	Fem år i sammandrag	48
Koncernens finansieringsanalys	24	Bolagsstämma. Utbetalning av utdelning	49
Redovisning moderbolaget	25		

1990 i sammandrag

- Sandvik klarade 1990 bra trots kraftigt konjunkturfall mot slutet av året.
- Koncernresultatet kvar på hög nivå. Sandvik Coromant och Sandvik Process Systems fortsatte sin fina utveckling. Otillfredsställande resultat för Sandvik Rock Tools.
- Vinsten per aktie oförändrad.
- Ökade likvida medel och minskade lån i kombination med 54 % soliditet ger stor handlingsfrihet.
- Med föreslagen utdelning 8:50 kr uppnås en genomsnittlig höjning med 26 % under de senaste fem åren.

	1990	1989
Orderingång, MSEK	18.126	18.901
Fakturerad försäljning, MSEK.	18.256	18.769
varav utanför Sverige, %	93	92
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK.	2.693	2.863
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	17,6	21,7
Avkastning på eget kapital efter skatt, %	18,0	22,6
Resultat per aktie, SEK	34:70	34:45
Utdelning per aktie, SEK.	8:50*	7:50
Antal anställda 31.12.	25.781	26.779

* enligt förslag

WILL CASH BE KING?

Starkt resultat trots försämrad konjunktur

Sandvik kunde inte helt upprepa 1989 års rekordvinst. Vårt resultat efter räntenetto, 2.693 MSEK, var ändå tillfredsställande ett år när de flesta stora verkstadsföretagen i Norden drabbades hårt av försämrade konjunkturer.

Vi nådde vårt resultat trots att 1990 års fakturering på 18.256 MSEK innebar en viss nedgång (-3%). Denna berodde bl a på bortfallande legeringspristillägg för våra stålprodukter. Totalt sett uppnådde vi ungefär samma försäljningsvolym som 1989, även om variationerna var stora mellan olika marknader och produktområden. Eftersom varje affärsområde kommenteras separat på sidorna 6-17, vill jag här bara framhålla den fortsatta goda utvecklingen för Sandvik Coromant och Sandvik Process Systems.

Karaktäristiskt för 1990 var att vi endast gjorde ett fåtal mindre företagsförvärv. Vår bedömning är att prisnivån, inom de relativt mogna affärsområden som vi är intresserade av, har blivit alltför hög under de senaste åren.

Denna försiktighet i kombination med en god vinstnivå har medfört att vår balansräkning har en soliditet på 54% trots att tillgångssidan till nära 25% består av likvida medel (5.251 MSEK). Vi står således väl rustade för såväl intern tillväxt som företagsförvärv, om priserna på intressanta företag sjunker.

KONJUNKTURAVMATTNING

Det var inte svårt att förutse den konjunkturavmattning som inträffade under 1990. Inom Sandvik kunde vi se de första tecknen redan i mitten av 1989. Däremot blev förloppet något annorlunda än vän-

tat. En investeringsvåg ledde till överhettning i de länder som dominerar maskintillverkningen, dvs bl a Japan och Tyskland. Detta maskerade till en början konjunkturedgången och det var först i samband med Kuwait-krisen som pessimismen tog överhand och lågkonjunkturen slog igenom med full kraft.

Vad var det då som drev fram denna lågkonjunktur? Knappast överinvesteringar i lager och tillverkningskapacitet, vilket var fallet i slutet av 70-talet. Därtill var realräntorna alltför höga under 80-talet. Man kunde snarare tala om en överkonsumtion, som lockats fram, dels av regeringar med alltför expansiva bud-

getar, dels av ett banksystem som bidragit till en överspekulation i värdetillväxt för aktier, fastigheter etc. Känslan av rikedom och god likviditet uppmuntade till ytterligare konsumtion. Normalt sett borde den här nedgången inte bli lika djup och svårbemästrad som den som inledde 80-talet.

LIKVIDITETSKRYMPNING INLEDER 90-TALET

Inför hotet om ett krig i Mellanöstern ville en del av 80-talets vinnande spekulanter realisera sina nyvunna förmögenheter men upptäckte då att det inte var så lätt. Bankvärlden hade samtidigt insett att en högre grad av konsolidering var nödvändig, om systemet skulle klara de svängningar som förekommer.

För att nå en överenskommen konsolideringsgrad på 8%, samtidigt som tillgångar i fastigheter och aktier sjunker och kreditförlusterna stiger, fordras en ordentlig bantning av balansräkningar hos banker och finansbolag. Följden torde bli en dramatisk likviditetsindragning. Uttrycket "Cash is King" får nu full relevans. Detta kan i sin tur leda till att konjunkturnedgången blir av mera långvarig natur.

SVERIGES LÄGE

Även om Sandviks försäljning i Sverige endast utgjorde 7% av totalen, hade vi cirka hälften av vår tillverkning och nära 40% av våra anställda där. Det var därför ett tilltagande bekymmer för oss att se konsekvenserna av en växande offentlig sektor samt en politik, som ledde till högre inflation än i våra konkurrentländer. De senaste årens händelseutveckling, framförallt i Öst- och Västeuropa, ökade dock markant insikten att Sverige inte kan fortsätta sin avvikande politik. En anpassningsprocess till ett "Europas Förenade Stater" har nu inletts, även om vägen dit kan bli svår. Så länge vi inom Sandvik kan se att utvecklingen går åt rätt håll, kan vi dock fortsätta att satsa på våra svenska enheter.

1991

Många händelser under 1990 skapar osäkerhet för 1991:

- *Östeuropas övergång till marknads ekonomi*
- *Mellanöstern-krisen*
- *Handelskampen inom Triaden (EG-Nordamerika-Japan)*
- *Konjunkturomsvängning-likviditets-
kris*

I detta läge måste varje företag planera för och vara berett på olika scenarier. Inom Sandvik kommer vi att fortsätta vårt struktur- och rationaliseringsarbete. Under en period av stagnerande försäljningsvolymerna kommer detta att innebära en mycket försiktig anställningspolitik. I några fall kan en forcerad minskning av antalet anställda bli nödvändig. Vi kommer också att investera i det nya Östeuropa, även om belöningen inte kommer omedelbart och bakslagen måste garde-ras.

De nya större, gränsfria marknadsområdena, speciellt Europa, ger flera möjligheter att ytterligare centralisera vår produktion och lagerhållning. Samtidigt arbetar vi intensivt med att förkorta ledtiderna inom alla verksamhetsområden som ett medel att stärka vår konkurrensförmåga. Sammantaget bör detta leda till ännu lägre kapitalbindning.

Inom de flesta områden har vi en tillfredsställande maskinkapacitet, varför behovet av normala expansionsinvesteringar kommer att sjunka under lågkonjunkturen. Vi hoppas emellertid att vår starka finansiella situation skall ge oss möjligheter att förvärva kompletterande bolag till rimliga priser. Likviditetskrisen har redan ökat utbudet, samtidigt som antalet potentiella köpare minskar.

Vår resultatutveckling kommer givetvis att bli beroende av hur djup och lång konjunkturnedgången blir. Inom några av våra affärsområden finns potential att förbättra resultatet även i dåliga tider, medan övriga måste lyckas mycket väl med både pris- och kostnadskontroll för att bibehålla sina resultat. Med tanke på att 1991 ser dystert ut efterfrågemässigt, räknar vi med ett lägre resultat än 1990.

Sandviken i mars 1991

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör och koncernchef

Kort om Sandvik

Sandvik-koncernen är ett av Sveriges största exportföretag och verksam över hela världen genom 160 bolag i 50 länder. Koncernen har omkring 26.000 anställda och en omsättning på cirka 18 miljarder kronor.

Sedan starten 1862 har Sandvik utvecklats från ett mellansvenskt stålverk till ett mångsidigt materialteknikföretag med stark internationell inriktning. Två faktorer som i hög grad bidragit till denna utveckling är en ständig produktförnyelse med inriktning på avancerad teknologi och en målmedveten satsning på internationell marknadsföring i nära kontakt med kunder över hela världen.

Sandviks verksamhet omfattar sex separata affärsområden: Sandvik Coromant, Sandvik Rock Tools, Sandvik Hard Materials, Sandvik Steel, Sandvik Saws and Tools samt Sandvik Process Systems.

Över 90% av försäljningen sker utanför Sverige. Med lokal tillverkning samt effektiv lagerhantering, distribution och teknisk service kan Sandvik ge sina kunder den närservice de kräver.

Varje år satsas ca 4% av den totala omsättningen i forskning och utveckling av nya produkter och produktionsmetoder.

SANDVIK COROMANT

Sandvik Coromant är världens största och ledande leverantör av hårdmetallverktyg för svarvning, fräsning och borrar till praktiskt taget alla sektorer av verkstadsindustrin. Verksamheten har successivt kommit att omfatta ett allt bredare engagemang inom metallbearbetningen. En kontinuerlig utvidgning och förnyelse av produktsortimentet, ett nära samarbete med kunder och maskintillverkare över hela världen samt en intensifierad satsning på verkstadsautomation har resulterat i kompletta system och verktygslösningar för såväl manuell som automatiserad bearbetning.

Hårdmetallrörelsen

	1990	1989
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	9.546	9.644
Resultat efter avskrivningar inklusive intressebolag, MSEK	1.584	1.917
Investeringar, MSEK	686	698
Antal anställda 31.12	13.754	14.447

Koncernens hårdmetallrörelse är organiserad i tre affärsområden: Sandvik Coromant, som tillverkar skärande verktyg, Sandvik Rock Tools, specialist på bergborrar, och Sandvik Hard Materials, som bl a gör konstruktionsdetaljer. Dessutom ingår den fristående företagsgruppen Seco Tools AB som är börsnoterad och utger egen redovisning.

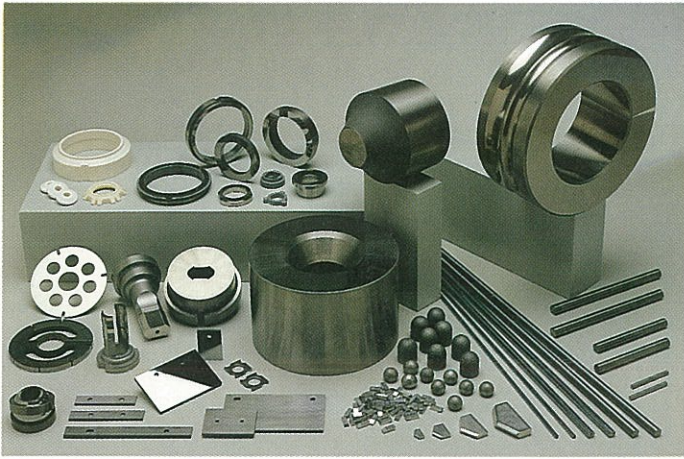
SANDVIK ROCK TOOLS

Inom bergbörningstekniken har Sandvik länge varit världsledande. Sandvik Rock Tools är det affärsområde inom koncernen som har kunnandet på detta område.

Produkterna för slående borrar omfattar bl a helstångsborrar, skarvbörtrutrustningar och sänkbörtrutrustningar, inklusive hammare.

En specialitet inom området roterande krossande borrar är stigortsutrustning, som används inom såväl gruvor som anläggningsindustri.

För lösbergsbörning har företaget utvecklat mineralbrytningsverktyg, som används tex inom kolbrytning och asfaltfräsning.

SANDVIK HARD MATERIALS

Sandvik Hard Materials har som grundidé att utnyttja hårdmetallens unika kombination av hårdhet, seghet och slitstyrka inom olika användningsområden.

Ämnen och halvfabrikat i stora serier för standardiserade hårdmetallverktyg är ett viktigt område. Ett annat är konstruktionsdetaljer och formningsverktyg. Affärsområdet är också en betydande leverantör av hårdmetallvalsar för varmvalsning av tråd, stång och rör.

Sandvik Hard Materials är en stor tillverkare av pulver för hårdmetalltillverkning, för att tillgodose egna behov och för försäljning till andra förbrukare.

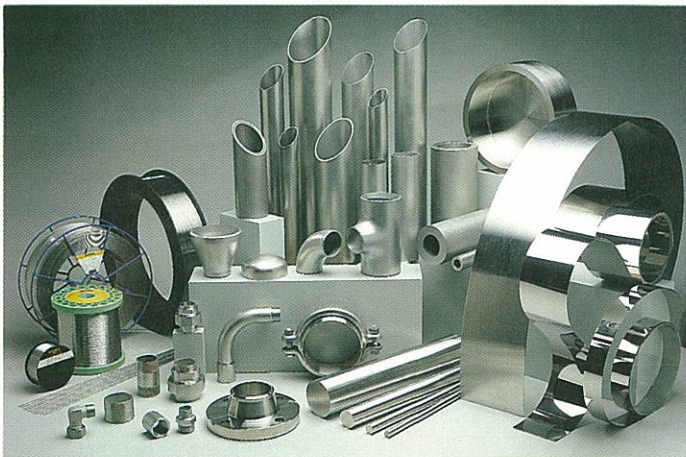
Verksamheten omfattar också produkter i nya hårda material, tex konstruktionskeramer.

SANDVIK SAWS AND TOOLS

Sandvik Saws and Tools levererar dagligen 500.000 sågar, sågblad och andra verktyg och är därmed en av världens största tillverkare inom sitt område.

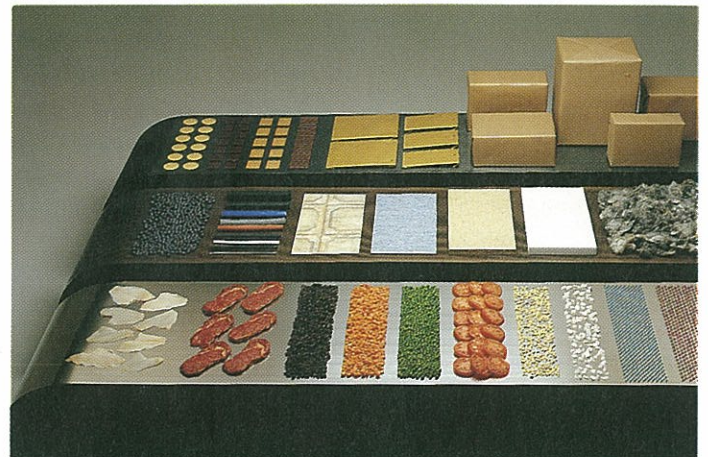
Hantverkare och hobbysnickare erbjuds ett brett sortiment av handverktyg och verktyg för elhandmaskiner. Metallsågar, hålsågar och filar används främst inom verkstadsindustrin. Trädgårdssaxar, sågar och andra redskap för beskärning och vård köps av yrkesodlare och amatörer. Till skogsindustrin levereras kedjor och svärd för motorsågar och processorer liksom handverktyg och skyddsutrustning.

SANDVIK STEEL

Sandvik Steel har en mer än hundraårig erfarenhet som tillverkare av kvalificerade stål. Den största produktgruppen är rör och rostfritt stångstål för industrier med stora krav på tillförlitlighet och säkerhet: kemisk och petrokemisk industri, kraftindustri samt olje- och gasutvinning m m. En annan specialitet är nickel-, titan- och zirkoniumlegeringar för mycket kvalificerade ändamål, som tex rör för kärnkrafts- och flyginindustrin.

Band- och trådprodukter av höglegerade stål återfinns inom olika användningsområden världen över. Sågar, rakblad och rostfria fjädrar är välkända exempel. Affärsområdet är också en ledande tillverkare av band och tråd för precisionsändamål inom bil-, elektronik-, tele- och kraftindustri och för medicinska ändamål.

SANDVIK PROCESS SYSTEMS

Transportband av stål fanns redan i seklets början med på Sandvik-koncernens tillverkningsprogram.

Stålband av hög kvalitet är fortfarande affärsområdets basaffär och förekommer i såväl enkla transportband som sofistikerade processanläggningar.

Sandvik Process Systems konstruerar och marknadsför processanläggningar för livsmedelsindustri och kemisk industri samt för höghastighetssortering av paket.

Sandvik Coromant

	1990	1989
Fakturerad försäljning,		
externt, MSEK	5.265	5.197
Investeringar, MSEK	368	312
Antal anställda 31.12	7.153	7.232
Resultatet ingår i Hårdmetallrörelsen sid 4		

Sandvik Coromant befäste sin världsledande ställning och kunde, med enstaka undantag, förbättra eller försvara sina andelar på praktiskt taget alla marknader. Trots att affärsklimatet genomgående försämrades under andra halvåret steg faktureringen inom OECD-området med 6% (13%), varav 3% (10%) i volym.

På våra största marknader kunde vi notera goda ökningar i Tyskland, Japan och Frankrike. I USA försämrades konjunkturen, men vi nådde en försäljning på samma nivå som 1989 och ökade därmed vår marknadsandel. I Sverige, Itali-

I slutet av 1990 invigdes i Düsseldorf Coromants nya utbildningscentrum för den tyska marknaden.

en och Storbritannien uppnåddes i stort sett oförändrad försäljningsnivå. Försämring noterades i Latinamerika och Östeuropa.

1990 var ännu ett starkt år för Sandvik Coromant och vi kunde återigen förbättra vårt resultat. Avkastningen på samsatt kapital översteg med mycket god marginal koncernens minimikrav på 20%.

NYTT BANBRYTANDE VERKTYGSSYSTEM

Vi går i spetsen för utvecklingen av verktygssystem för automatiserad tillverkning och är världsledande inom detta

Ledningsgrupp: Fr v Rune Nyberg, Sten Jansson, Mats Carlerös (vVD), Lars-Anders Nordqvist (vVD) fr o m mars 1991 VD för Sandvik Rock Tools. Efterträdare Lars Pettersson (vVD) saknas på bilden, Leif Sunnermalm (vVD), Sven Blomberg, Clas Åke Hedström (VD).

område. Under hösten introducerades ett nytt banbrytande modulärt system, Coromant Capto, som redan rönt mycket stor uppmärksamhet. Systemet är byggt på en unik, koniskt polygonformad koppling. Polygonformen ger mycket hög repeternoggrannhet och överlägset god stabilitet.

Coromant Capto är anpassat till den snabba utvecklingen av verktygsmaskinerna. Systemet kan användas i manuella och automatiska tillämpningar i alla typer av moderna verktygsmaskiner.

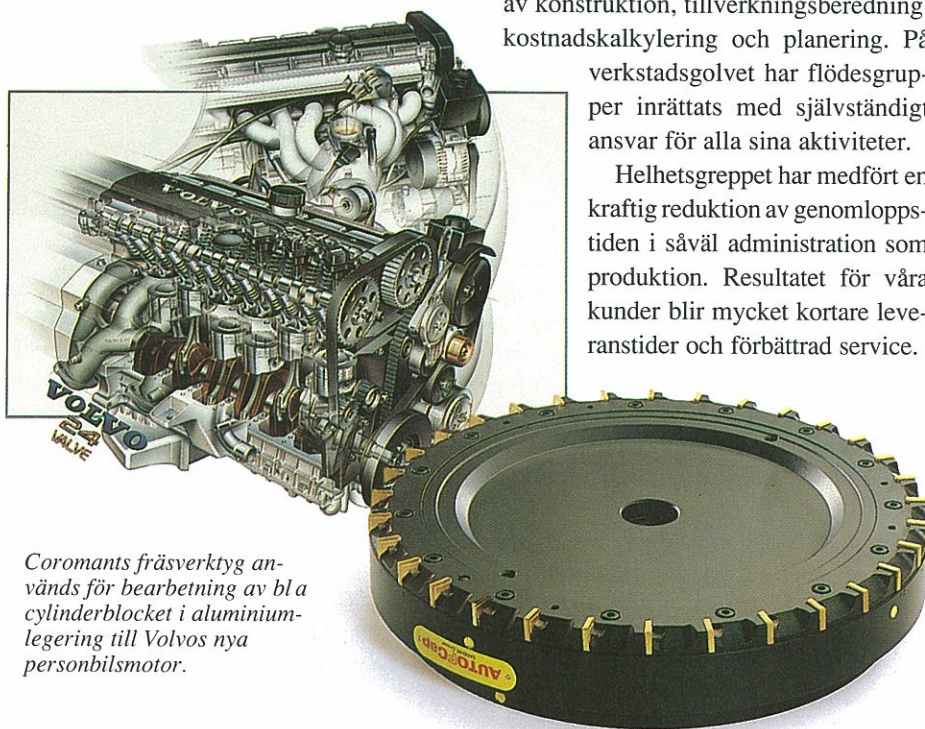
Även om Coromant Capto är universellt användbart kommer Block Tool

Systems och Varilock, som vi utvecklade på 1980-talet, att även i framtiden vara optimala lösningar för många specifika tillämpningar. Dessa system används redan i mer än 20.000 maskiner.

HELHETSGREPP KORTAR LEVERANSTIDERNA

Våra leveranser av lagerlagda produkter till kund sker normalt inom 24 timmar. För att åstadkomma snabba leveranser även av icke lagerförda produkter har vi nu utvecklat ett totalkoncept från offertförfrågan till leverans hos kund. Konceptet bygger på en datorbaserad integration av konstruktion, tillverkningsberedning, kostnadskalkylering och planering. På verkstadsgolvet har flödesgrupper inrättats med självständigt ansvar för alla sina aktiviteter.

Helhetsgreppet har medfört en kraftig reduktion av genomloppstiden i såväl administration som produktion. Resultatet för våra kunder blir mycket kortare leveranstider och förbättrad service.

Coromants fräsverktyg används för bearbetning av bla cylinderblocket i aluminiumlegering till Volvos nya personbilmotor.

Den unika koniska polygonformen hos vårt modulära verktygssystem – Coromant Capto – som introducerades under året.

FRAMTIDSOMRÅDEN

Ansvar för området verkstadsautomation på den skandinaviska marknaden överfördes till ett nytt bolag, Sandvik Automation Skandinavien AB. Vår minoritetsandel i Automation Intelligence

Inc., Orlando, vår försäljningskanal för automationsprodukter i USA, ökades under året. En överenskommelse om gemensam utveckling av ny teknik för skiktbeläggning av skär med diamantfilm träffades med Norton Company, USA.

UTSIKTER FÖR 1991

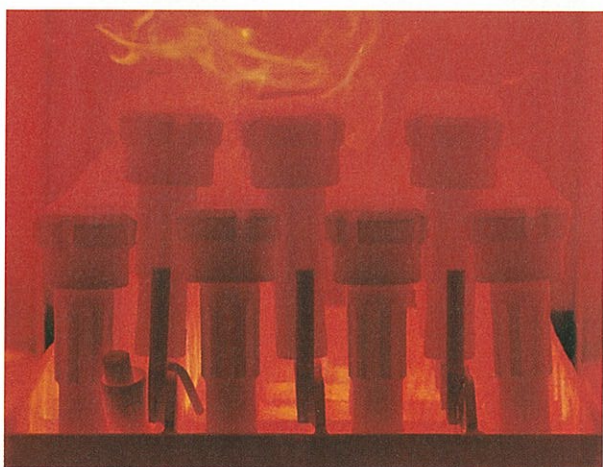
Trots att vi räknar med fortsatta produktivetsförbättringar och ökad konkurrensförmåga kan det på grund av försämrade konjunkturer bli svårt att upprepa årets goda resultat.

Sandvik Rock Tools

	1990	1989
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	1.491	1.581
Investeringar, MSEK	91	146
Antal anställda 31.12	2.126	2.223
Resultatet ingår i Hård- metallrörelsen sid 4		

Under 1990 var konjunkturen för gruv- och anläggningsindustrin i allmänhet fortfarande relativt god, men gruvsidan uppvisade en klar avmattning under året. I Europa fortsatte den höga aktiviteten inom anläggningsindustrin. Det låga guldpriset påverkade negativt stora gruvmarknader som Canada och Sydafrika.

Sandvik Rock Tools nådde under året de uppsatta målen för sina marknadsandelar. Kampen om marknadsandelarna påverkade dock prisnivån och innebar en betydande försämring av resultatet för oss och för hela branschen. En viss stabilisering kunde noteras mot slutet av året. Förändringar i produkt- och marknadsmix medförde överlager, vilket ökade kapitalbindningen. Under första halvåret vidtogs motåtgärder med lagerreduktioner och minskad beläggning i produktionen som följd.

Värmebehandlingsugn för borrhävar. Ett stort material- och processkunnande ligger till grund för vår höga produktkvalitet.

Ledningsgrupp: Fr v Sigvard Björk, Sven-Olov Björkorp, Hans Mårtensson, Lars-Anders Nordqvist (VD fr o m mars 1991), Ingvar Svärth, Göran Wijk, Lars Liljeblad, Ivo Oja.

ETT ÅR AV OMVANDLING

Under våren introducerades en ny organisation med fyra produktdivisioner med eget affärsansvar. För att effektivisera verksamheten och förbättra resultatet engagerades hela organisationen i Sverige i ett rationaliseringsprojekt. Målet är att under 1992 uppnå en kraftig och varaktig resultatförbättring.

FÖRSÄLJNING OCH PRODUKTUTVECKLING

Framgångarna för vår nya patenterade DP-hårdmetall fortsatte. Den används nu även i vår jordborrningsutrustning TUBEX och i våra rullborrkronor. Hårdmetallförsedda rullar för tunnelborrningsmaskiner har medfört en avsevärd förbättring av kundernas totala borrhningsekonomi.

Försäljningen av våra mineralverktyg ökade avsevärt. En uppmärksam order gällde tunneldrivingen under Engelska kanalen. Den första maskinen i en ny generation Sandvik Mission sänkborrhämmer introducerades med framgång i Europa och USA.

Utvecklingen av nya produkter med hög teknologi-

nivå är en hörnsten i vår verksamhet och sker i nära samarbete med våra kunder. Den nya organisationen ger oss ökade möjligheter att genomföra provborrningsstationer hos användarna av våra produkter, varför vi beslutat att avveckla provborrningsstationen i Bodås nära Sandviken.

Vårt tekniska samarbetsavtal med finska Tamrock utvidgades till att gälla även fullareaborrnning. Samarbetet kommer att stärkas ytterligare som en följd av att Sandvik AB beslutat att förvärva 25% av aktierna i Tamrock.

1991-1992

Perioden kommer att vara starkt påverkad av den allmänna nedgången i världsekonomin, och detta kommer speciellt att ha inflytande på den redan svaga efterfrågan från gruvindustrin.

Däremot kan slutet på kriget i Mellanöstern medföra en igångsättning av en del av de många investeringar som planerats i infrastrukturen, framför allt i Europa och Sydostasien, som legat i träda på grund av det osäkra läget.

En ökning av efterfrågan inom detta område, för vilket Sandvik Rock Tools har ett brett program, skulle tillsammans med det nu pågående effektiviseringsprogrammet ge förutsättningar för ett stegvist återställande av en rimlig lönsamhetsnivå.

Den nya sänkbormaskinen Sandvik Mission XL 4 borrar 40% fortare än sin föregångare.

Sandviks nya hårdmetallrullar på en 8,5 m tunnelborrningsmaskin i ett kraftverksprojekt under Svartisen i Norge.

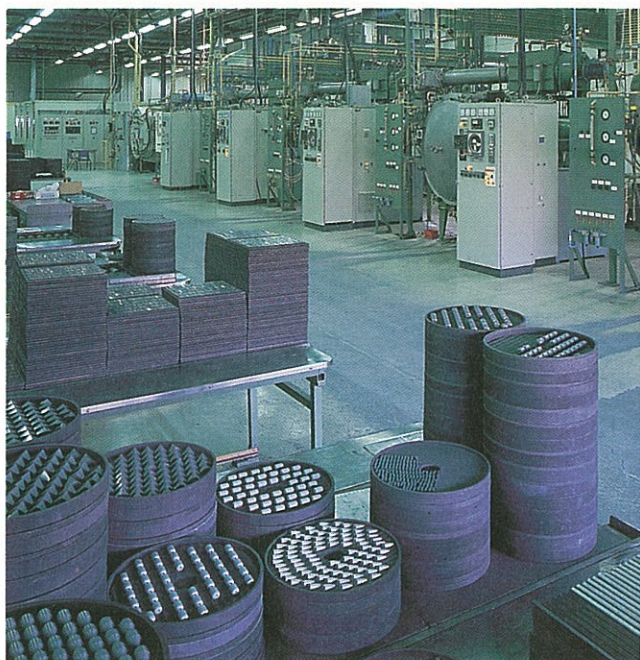
Sandvik Hard Materials

	1990	1989
Fakturerad försäljning,		
externt, MSEK	722	744
Investeringar, MSEK	39	117
Antal anställda 31.12	1.382	1.530
Resultatet ingår i Hårdmetallrörelsen sid 4		

Den allmänna konjunkturen på för Sandvik Hard Materials viktiga marknader försvagades mer än vi kunde förutse vid ingången av året. Speciellt gällde detta USA och England.

Försäljningen av kundspecifika icke-standardprodukter, s k slitdelar, fortsatte att öka. Detta gällde såväl färdigtillverkade produkter som ämnen i hårdmetall. Vår strategi, att med lokala produktionsenheter runt om i världen och med marknadsföring via egen säljorganisation ge hög närservice till våra kunder, har varit framgångsrik.

De senaste årens varma vintrar i Europa samt nya legala restriktioner i flera länder har i det närmaste halverat marknaden för däckdubbar. Detta inverkade negativt på vår verksamhet i Danmark där hårdmetallstift för däckdubbar tillverkas.

I våra moderna ugnsanläggningar, som här i Coventry, England, sintras hårdmetallämnen under noggrann kontroll av temperatur, tryck och atmosfär.

Ledningsgrupp: Fr v Jöran Bimer, Lars Wahlqvist (VD), Roland Setterberg.

I absoluta tal försvagades resultatet något jämfört med 1989. Avkastningen på sysselsatt kapital sjönk och koncernmålet på 20% kunde inte uppnås.

RATIONALISERINGSÅTGÄRDER
För att möta den efter hand försvagade konjunkturen har vi drivit ett flertal rationaliseringsprojekt. Kostnadsnivån vid

viktiga större enheter har därmed kunnat sänkas avsevärt. Antalet anställda har under året successivt minskat. Denna utveckling kommer att fortsätta även under 1991.

FRAMTIDSPRODUKTER
Valsar i ingjuten hårdmetall (CIC-valsar) redovisade fortsatta framgångar. Förutom inom de tidigare användningsom-

Valsar i ingjuten hårdmetall uppvisade fortsatta framgångar under 1990.

Genom att utnyttja tänder av Sandviks nya korrosionsresistenta hårdmetallsorter har livslängden för sågklingor mer än fördubblats.

rådena tråd- och rörvalsning skedde även försäljning av valsar för platta produkter, stång och vinkeljärn. Eftersom potentialen flerfaldigats genom dessa nya marknadssegment knyter vi nu allt större förhoppningar till produktens framtid. Starka produkt- och processpatent ger tillfredsställande konkurrensskydd.

Ett nytt program av homogena hårdmetallstavar började marknadsföras. Stavarna används för tillverkning av pinnfräsar och borrar.

Nya patentskyddade korrosionsresistenta hårdmetallsorter, som vi utvecklat för sågtänder till cirkelsågar, mottogs väl och ökar snabbt i volym.

De kliniska testerna av keramiska tandkronor fortsatte och positiva resultat presenterades vid ett vetenskapligt symposium i slutet av året. Under 1991 genomförs utvidgade kliniska provningar samt en begränsad kommersiell lansering. Dessutom pågår försök med tillverkning av keramiska tandbroar. Även

för dessa produkter finns skyddande patent och patentansökningar.

UTSIKTER INFÖR 1991

Den vid slutet av året låga ekonomiska och industriella aktiviteten väntas bestå under större delen av 1991. Tack vare nya produkter samt genomförda och pågående rationaliseringsprojekt beräknar vi dock, trots förväntade generella kostnadsökningar, att uppnå en i stort sett oförändrad resultatnivå under 1991.

Sandvik Steel

	1990	1989
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	5.973	6.479
Resultat efter avskrivningar inklusive intressebolag, MSEK	483	616
Investeringar, MSEK	278	382
Antal anställda 31.12	6.549	6.813

Ledningsgrupp: Fr v Uno Blom, Åke Axelson, Gunnar Grünbaum (vVD), Henrik Widmark, Per Ericson, Gunnar Björklund (VD), Lennart Ek, Bo Jonsson. På bilden saknas Björn Sköld.

Sandvik Steels fakturering minskade under det gångna året med 8% efter att ha ökat med 60% under perioden 1987-89. Minskningen 1990 beror i första hand på lägre priser på nickel och andra legeringsmetaller. Faktureringsvolymen kunde i stort sett bibehållas på 1989 års nivå. Efterfrågan försvagades, vilket medförde att orderstocken vid årets utgång var lägre än vid årets ingång. Lagren av halvfabrikat och färdigvaror reducerades successivt. Tillverkningsvolymen blev därför 5% lägre än under 1989.

En otillfredsställande kostnadsutveckling, framför allt i Sverige, kunde ej kompenseras med höjda priser och det operativa resultatet försämrades därför. Resultatet i Brasilien blev mycket otillfredsställande. Prisförlusterna på ingående lager beroende på sjunkande råvaru- och produktpriser uppgick till 40 MSEK. Avkastningen på sysselsatt kapital blev 13%.

VARIERAD MARKNADSBILD

Under den senare delen av året minskade orderingången främst i Sverige, USA, Sovjet och Sydamerika medan den i Centraleuropa var stabil. Bland våra marknadssegment var utvecklingen svag för cellulosaindustrin men hävdad för petrokemi och kraftindustri. En ökande aktivitet noterades från offshore-marknaden till följd av de höga oljepriser som Ku-

wait-krisen medförde. För bandprodukter minskade orderingång och fakturering påtagligt från bl a Sovjet och USA. Trådprodukter hade en stabil försäljning framför allt genom god efterfrågan i Europa.

Försvagningen på USA-marknaden torde fortsätta. Den har resulterat i för export till USA mycket ogynnsamma valutakursrelationer som dock motverkas av att över 75% av vår försäljning i USA är baserad på lokal tillverkning. En fortsatt expansion av denna tillverkning pågår.

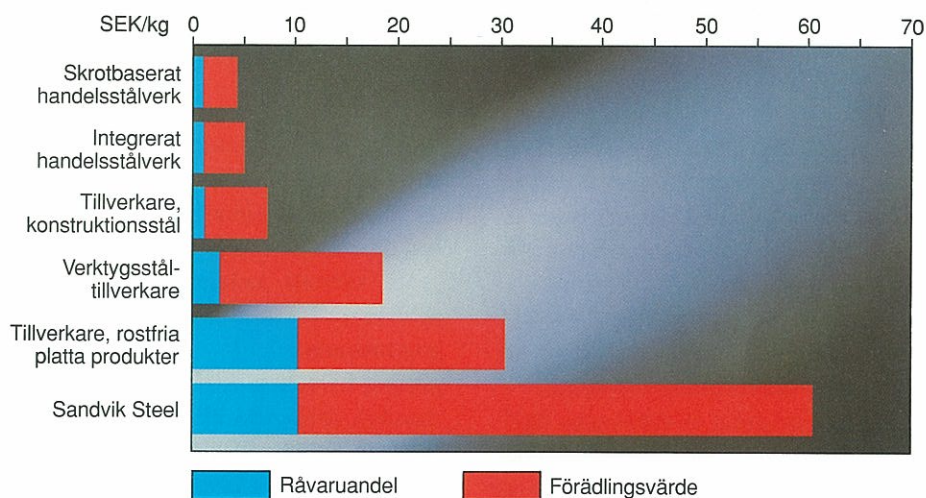
UTVECKLING AV VIDAREFÖRÄDLING

Jämfört med de flesta stålföretag har vi redan nu en avsevärt högre förädlings-

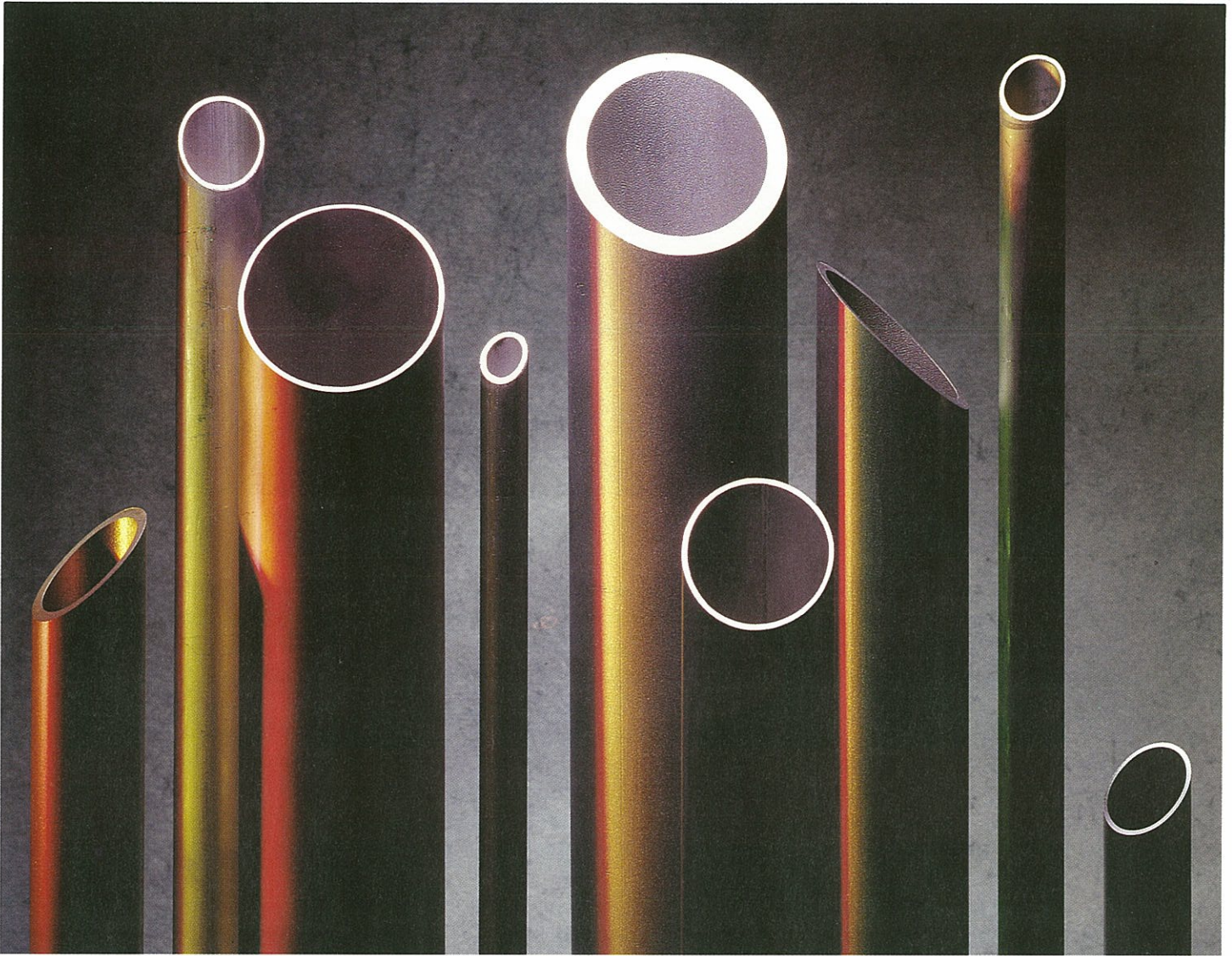
grad. I nedanstående diagram visas detta för några typiska stålprodukter samt för vår produktmix. För en del av Sandviks produkter ligger priserna över 1.000 kr/kg.

Sandvik Steel fortsätter att utvecklas genom systematiska investeringar inriktade mot vidareförädling av rostfritt stål, zirkonium, titan och andra metallegeringar. Bland annat installerades nya stegvalsverk, speciellt konstruerade för tillverkning av precisionsrör i kläna dimensioner. Det bakomliggande utvecklingsarbetet belönades vid Sandviks bolagsstämma med Wilhelm Haglund-medaljen.

Vid Sterling Tubes i England tog vi i bruk en ny utrustning för tillverkning av extrusionsämnen. Produktionen inom

Högt förädlingsvärde kännetecknar Sandviks stålprodukter.

Sömlösa rör av duplexa rostfria stål har fått en allt större användning genom sin kombination av goda mekaniska egenskaper och mycket hög motståndskraft mot korrosion.

Specialkonstruerade stegvalsverk för rationell tillverkning av precisionsrör i kläna dimensioner har installerats vid våra anläggningar i Sverige och USA.

Sverige av dragen rostfri tråd koncentrerades till Sandviken och Gusab. Samtidigt lades drageriet i Munkfors ned. Vid drageriet i Sandviken installerades en ny vakuumugn för värmebehandling.

UTSIKTER INFÖR 1991

En konjunkturmässigt sjunkande efterfrågan i kombination med en ogynnsam kostnadsutveckling i Sverige gör att det 1991 kan bli svårt att få tillfredsställande beläggning vid våra svenska enheter, där vi har 65% av vår produktion. Jämfört med 1990 finns det dock några strukturellt positiva effekter som gör att resultatet 1991 inte behöver bli mycket sämre än 1990.

Sandvik Saws and Tools

	1990	1989
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	1.425	1.475
Resultat efter avskrivningar inklu- sive intressebolag, MSEK	91	124
Investeringar, MSEK	63	60
Antal anställda 31.12	1.755	1.782

Ledningsgrupp: Fr v Anders Ågren, Göran Gezelius (VD), Peter Renwick.

Till följd av den stora geografiska och branschmässiga spridningen är Sandvik Saws and Tools mindre konjunkturberoende än Sandviks övriga affärsområden.

År 1990 utnyttjade vi den allmänt goda ekonomiska utvecklingen i Europa och ökade vår försäljning där med 8%. Även på den relativt svaga brittiska marknaden nåddes en viss ökning. Ut-

anför Europa minskade försäljningen med 27% till följd av svag efterfrågan på så gott som samtliga marknader. Den totala försäljningen blev därför i stort sett oförändrad. Avkastningen på selsatt kapital uppgick till 12%.

Resultatet är inte tillfredsställande. Sedan 1989 pågår dock omfattande åtgärdsprogram i syfte att höja lönsamheten genom att öka produktiviteten i

tillverkningsledet och förbättra materialflödet. Vårt mål är att bli kostnadseffektivare och att höja leveransservicen till våra kunder.

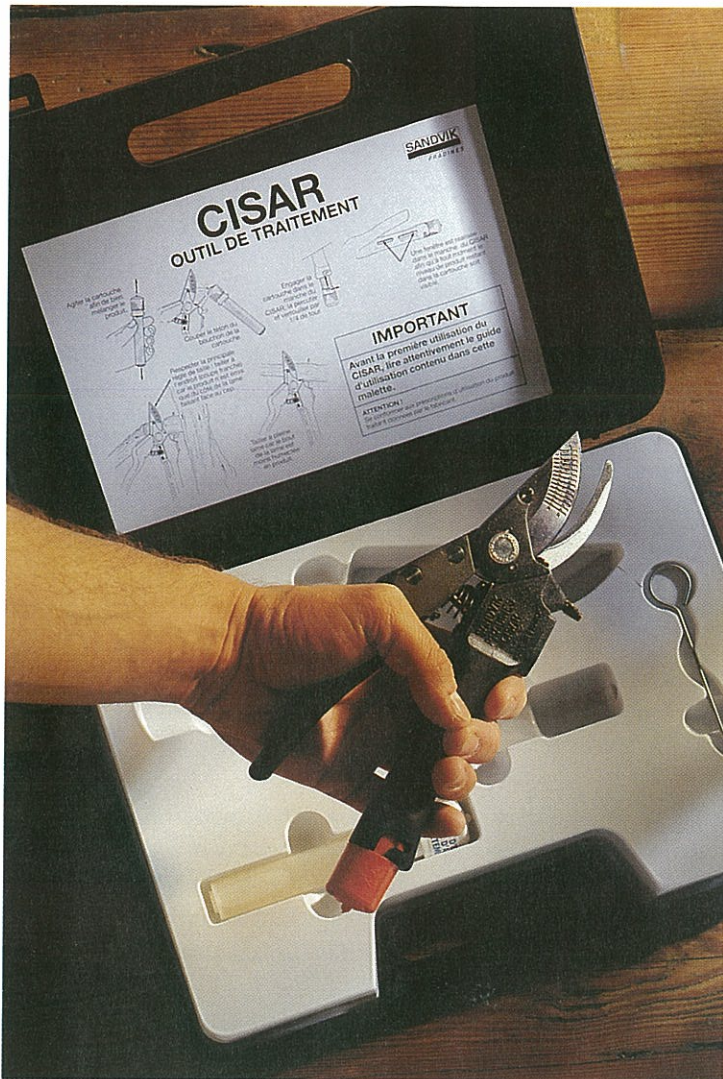
FÖRSÄLJNINGSRAMGÅNGAR

Försäljningen av trädgårdsverktyg utvecklades väl. De senaste årens omfattande produktutveckling av beskärningsverktyg för såväl professionella som

Nya arbetsformer har bl a medfört höjd produktivitet och minskad frånvaro vid sågfabriken i Bollnäs.

Ny sekator doserar skyddsmedel mot svamp och mögel på klippytan.

500 miljoner skogsplanter sätts årligen i Sverige. Vårt nya planteringsrör förenklar utsättningen.

hobbyanvändare resulterade i en rad nya produkter, som introducerades under 1989 och 1990. Både införsäljningen till handeln och handelns försäljning till slutförbrukare gick utmärkt. Vår lansering av bevattningsutrustning i flertalet västeuropeiska länder var även den lyckosam.

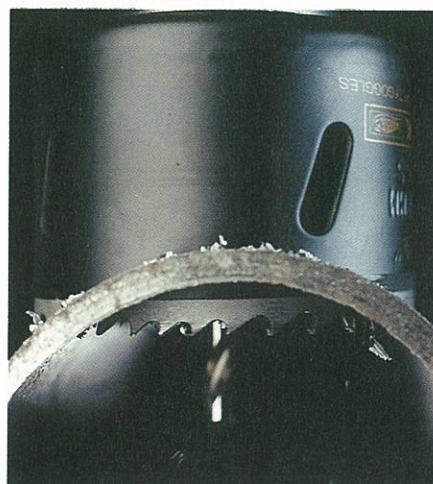
Föregående års förvärv av två handfilföretag stärkte vår ställning på Europa-marknaden och vår filförsäljning ökade med 30%. Marknaden för metallkapverktyg försvagades, framför allt i Nordamerika. Försäljningen, speciellt för hålsågar och sticksågblad, ökade emellertid på flera andra marknader.

UTVECKLING

För att uppnå en uthålligt högre resultatnivå genomgår Saws and Tools omfattande förändringar:

- Ett helt nytt distributionssystem för Västeuropa är under uppbyggnad.
- Ny resurssnål och miljövänlig tillverknings teknik håller på att införas för

Nya hålsågar av bimetall skär snabbt och vibrationsfritt.

tex värmebehandlings-, målnings- och märkningsoperationer.

- Nya arbetsformer i produktionen, såsom produktverkstäder och arbetslag, tas i bruk vid de flesta av våra fabriker.

Många viktiga etappmål för dessa projekt kommer att nås under 1991. Projektet medför, och har redan medfört, löpande besparingar. Hittills har dessa dock balanserats av omfattande kostnader för personalutbildning och systemutveckling.

INFÖR 1991

1991 blir ett kärvt år inom många branscher och i många länder där vi säljer våra verktyg. Vi räknar med att kunna anpassa våra kostnader även till något sjunkande försäljningsvolym. Därmed bör vi kunna uppnå ett resultat i nivå med 1990.

Sandvik Process Systems

	1990	1989
Fakturerad försäljning, externt, MSEK	1.065	902
Resultat efter avskrivningar, MSEK	199	196
Investeringar, MSEK	82	31
Antal anställda 31.12	633	581

Ledningsgrupp: Fr v Herbert Würmseher, Pier Giorgio Bottacin, Erhard Milewski, Håkan Olofsson (VD), Rolf Hemlin.

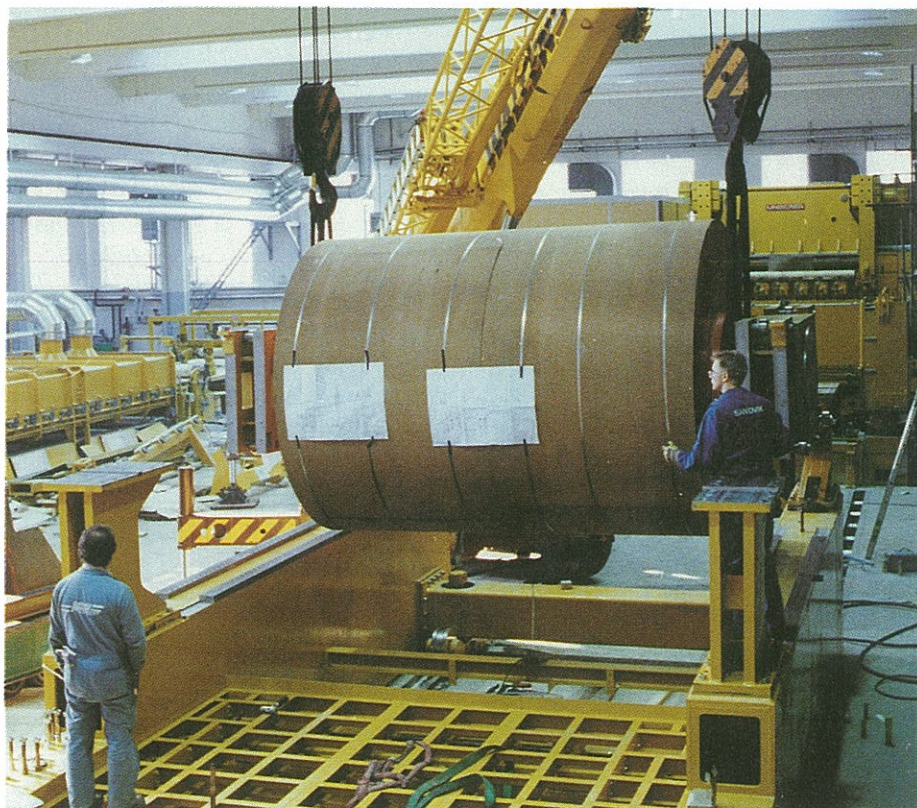
Process Systems försäljning ökade under året med 18%. Orderingen stannade på 1989 års nivå bl beroende på minskade order i Sovjetunionen och Östeuropa. Orderingen för övriga marknader visade en ökning

på 13%. Resultatet ledde till en fortsatt hög avkastning på sysselsatt kapital, som med mycket god marginal översteg koncernkravet 20%.

Förutsättningarna för vår verksamhet förblev positiva, med över 50% av för-

säljningen i ett expansivt Europa. Även Nordamerika och Japan visade en positiv trend. Under andra halvåret kunde en viss konjunkturavmattning skönjas, främst för kapacitetshöjande investeringar.

Vid anläggningarna i Sandviken har genomförts ett omfattande investeringsprogram. I den här nya maskinen skall tillverkas stålband för spånskiveindustrin.

STÅLBAND

Ett omfattande investeringsprogram genomfördes vid anläggningarna i Sandviken för att ytterligare förbättra kvalitet och leveranstider. I Nordamerika startades lokal produktion som innebar större flexibilitet och rationellare lagerhållning. De framtida försäljningsmöjligheterna för ytbehandlade breda stålband stärktes avsevärt tack vare ett framgångsrikt utvecklingsarbete.

PROCESSANLÄGGNINGAR, KEMISK INDUSTRI

Under året fortsatte koncentrationen på anläggningar för pastillering av smälta kemikalier. På grund av ökande miljökrav har dessa processer fått en allt större betydelse. Vi har uppnått en betydande kapacitetsökning, och därmed ökad konkurrenskraft, för vår välkända Rotoform-process.

Bilindustrins ökande användning av förstärkta plaster innebar en stimulerad efterfrågan på våra kontinuerliga dubbelbandpressar.

*Rotoform är vår unika process för omvandling av smält material till pastiller.
Vi har hittills installerat omkring 500 Rotoform-anläggningar över hela världen.*

SORTERINGSSYSTEM

Detta produktområde präglades av en fortsatt kraftig expansion med Japan som den största marknaden. Brist på högskoletekniker utgjorde där en begränsande faktor. I Nordamerika kunde vi klara en ökad orderingång genom en snabb utbyggnad av organisationen. Vi är därmed väl rustade att där möta en förväntad ökad efterfrågan på de automatiserade sorteringsanläggningarna. Inför 1992 är vi beredda på motsvarande utveckling i Europa.

PROCESSANLÄGGNINGAR, LIVSMEDELSINDUSTRI

Leveranserna av torkningsanläggningar för frukt och grönsaker till Sovjet fortsatte planenligt. Däremot upphörde nästan all nyförsäljning dit på grund av valutavårigheter. Vårt nya testcenter för livsmedel i Milano har inneburit stora marknadsfördelar. Med hjälp av avancerad teknisk utrustning kan vi nu tillsammans med kunderna bättre utvärdera och utveckla vårt produktutbud.

1991

Även om konjunkturen försämras bör den befintliga orderboken tillsammans med pågående affärsdiskussioner resultera i ytterligare ett gott verksamhetsår.

*Under året invigdes ett nytt testcentrum i Milano för livsmedelsprocesser.
Här finns avancerad utrustning för t ex kylning, frysning och torkning.*

Förvaltningsberättelse

1. MARKNADSLÄGE OCH FÖRSÄLJNING

	1990	1989	Förändring %
Orderingång, MSEK	18.126	18.901	-4
Fakturering, MSEK	18.256	18.769	-3

Under början av 1990 var konjunkturen fortfarande förhållandevis god trots att många marknader, bl a USA och England, hade haft sjunkande efterfrågan under en längre tid.

De viktiga marknaderna Tyskland och Japan höll uppe konjunkturen bl a genom sin styrka ifråga om investeringsprodukter. De försämrade konjunkturerna spred sig efter hand bl a till Skandinavien, Sydeuropa och Australien. Flera samverkande faktorer har sedan förstärkt nedgången såsom krisen i Persiska viken, de ekonomiska problemen i öststaterna samt finansmarknaderna som skakas av en åtstramning av krediterna. Konjunkturen har därvid snabbt försämrats i hela världen och lett till minskande industriproduktion i flera länder samtidigt som tillväxten också försvagas i Tyskland och Japan.

Trots minskningen i slutet av året ökade industriproduktionen inom OECD med 2,5 %. Inflationen var oförändrad, ca 6 %.

Orderingången på Sandviks produkter minskade med 4 %. Bland annat har marknaderna försvagats i Sverige, Finland, England, Italien, Spanien, USA, Canada, Brasilien och Australien samt i öststaterna.

Under året har den svenska kronan stärkts med 11 % mot US-dollar samtidigt som den försvagats med ca 3 % mot valutorna inom EG. Totaleffekten av valutakursändringar på Sandviks fakturering i svenska kronor är obetydlig.

Nedan sammanfattas faktureringen per marknadsområde respektive per produktområde:

Fakturering per marknadsområde	1990		1989		Förändring %
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Sverige	1.343	7	1.582	8	-15
EG	8.200	45	7.640	41	+7
Övriga Europa	1.527	8	1.750	9	-13
Europa totalt	11.070	60	10.972	58	+1
Nordamerika	3.035	17	3.354	18	-9
Latinamerika	886	5	1.114	6	-21
Afrika, Asien, Australien	3.265	18	3.329	18	-2
Koncernen totalt	18.256	100	18.769	100	-3

Fakturering per produktområde	1990		1989		Förändring %
	MSEK	andel %	MSEK	andel %	
Hårdmetall	9.546	52	9.644	51	-1
Stål	5.973	33	6.479	35	-8
Sågar och Verktyg	1.425	8	1.475	8	-3
Process System	1.065	6	902	5	18
Koncerngemensamma aktiviteter	247	1	269	1	-
Koncernen totalt	18.256	100	18.769	100	-3

Faktureringen för de 10 största marknaderna blev:

Fakturering per marknad, MSEK	1990	1989	Förändring %
USA	2.627	2.921	-10
Tyskland	2.576	2.294	+12
Frankrike	1.707	1.555	+10
Sverige	1.343	1.582	-15
Storbritannien	1.260	1.273	-1
Italien	1.255	1.255	-
Japan	1.034	1.042	-1
Australien	644	843	-24
Brasilien	549	697	-21
Spanien	447	430	+4

2. FÖRETAGSFÖRVARV, STRUKTURFÖRÄNDRINGAR OCH SAMARBETSAVTAL

Den finska industrikoncernen Tampella beslutade att från 1 januari 1991 etablera sin division Tamrock som en självständig företagsgrupp. I samband härmed inbjöds och accepterade Sandvik AB i november 1990 att träda in som 25-procentig delägare i det nya Tamrock.

Tamrock är en världsledande tillverkare av maskiner och utrustning inom bergbörningsområdet. Omsättningen uppgår till drygt 3.000 MSEK (2.000 MFIM) och antalet anställda är ca 4.000.

Tamrock och Sandvik Rock Tools hade i februari 1989 träffat ett avtal som omfattade gemensamt tekniskt utvecklingsarbete och kommersiellt samarbete inom området slående borrar. Detta avtal hade i september 1990 utvidgats till att omfatta även området roterande krossande borrar.

En överenskommelse om gemensam utveckling av ny teknik för skiktbeläggning av skärande verktyg med diamantfilm

träffades i oktober mellan Sandvik Coromant och Norton Company, Massachusetts, USA.

Överenskommelsen täcker forskningssamarbete, ett joint venture kring diamantskiktbeläggning av skärande verktyg och framtida marknadsföring av diamantskiktbelagda verktyg genom Sandviks och Nortons försäljningskanaler.

Sandvik träffade i december en principöverenskommelse om förvärv av Milford Products Corp., Connecticut, USA, som tillverkar sågblad för metallkapning. Företaget har en omsättning på ca 30 MUSD (170 MSEK) och ca 300 anställda i USA och Storbritannien. Produkterna är metallbandsågblad, hålsågar, sticksågblad samt maskin- och bågfilblad.

Moderbolaget, Sandvik AB, har under året genomfört en fastighetsreglering och överlåtitt huvuddelen av industrifastigheterna i Sandviken till dotterbolagen AB Sandvik Steel och AB Sandvik Rock Tools för en summa av 745 MSEK.

3. RESULTAT OCH AVKASTNING

	1990	1989
Rörelseresultat		
efter avskrivningar, MSEK	2.318	2.813
D:o i % av fakturering	12,7	15,0
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	2.693	2.863
D:o i % av fakturering	14,8	15,3
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	17,6	21,7
Avkastning på eget kapital		
efter skatt, %	18,0	22,6
Vinst per aktie, SEK	34:70	34:45

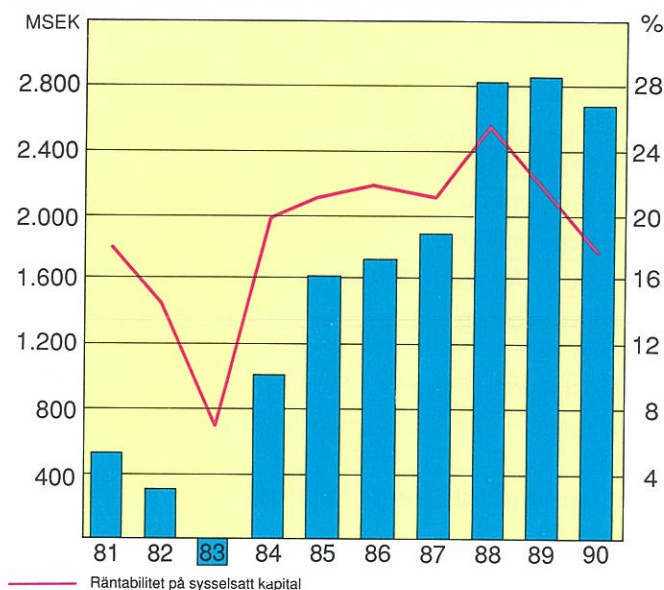
Se definitioner sid 28.

Utvecklingen per kvartal var följande, där resultaten redovisas efter finansiella intäkter och kostnader och nettomarginalen är resultatet i % av faktureringen:

	Fakturering MSEK	Resultat MSEK	Nettomar- ginal %
1989: 1:a kvartalet	4.659	704	15
2:a kvartalet	4.833	780	16
3:e kvartalet	4.288	654	15
4:e kvartalet	4.989	725	15
1990: 1:a kvartalet	4.781	754	16
2:a kvartalet	4.599	714	16
3:e kvartalet	4.263	640	15
4:e kvartalet	4.613	585	13

De extraordinära intäkterna och kostnaderna uppgick netto till 149 MSEK (203). Häri ingår bl a vinster vid försäljning av andelar i fastighetsbolag.

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader de senaste tio åren.

Resultatet efter extraordinära intäkter och kostnader blev 2.711 MSEK (2.986).

Vinsten per aktie efter beräknad full skatt blev 1990 34:70 SEK (34:45). Inklusivt extraordinära intäkter och kostnader uppgick den till 37:25 SEK (37:80). Vinsten per aktie efter betald skatt blev 36:85 SEK (38:90). (Med betald skatt avses för inkomståret upplupen skatt.)

Upplupna skatter uppgick till 589 MSEK (769), vilket motsvarar 22 % (26) av resultatet efter extraordinära intäkter och kostnader. Vinstdelningsskatt ingår med 29 MSEK (7). Beräknade framtida skatter avser å ena sidan den skatt som skjuts på framtiden p g a avsättning till obeskattade reserver och andel i underskott i delägda kommanditbolag, å andra sidan ändringen av latent skatteskuld p g a ändrad skattesats.

Latent skatteskuld inkluderar skatteskuld i obeskattade reserver samt skatt som skjuts på framtiden till följd av andel i nettoförluster i delägda kommanditbolag. Den redovisas separat och uppgick till 1.978 MSEK (2.261).

Resultat efter avskrivningar och inklusive intressebolag blev per produktområde:

	1990 MSEK	1989 MSEK	Förändring MSEK
Hårdmetall	1.584	1.917	-333
Stål	483	616	-133
Sågar och Verktyg	91	124	-33
Process System	199	196	3
Koncerngemensamma aktiviteter	-19	-36	17
Koncernen totalt	2.338	2.817	-479

4. FINANSIERING

	1990	1989
Kassaflöde, MSEK	1.486	652
Likvida medel 31.12, MSEK	5.251	4.896
Lån 31.12, MSEK	3.380	4.758
Räntenetto, MSEK	218	53
Finansnetto inklusive valutakursdifferenser, MSEK	355	46
Räntetäckningsgrad, ggr	6,2	6,3
Soliditet, %	54	46
Skuldsättningsgrad, ggr	0,4	0,6
Eget kapital efter föreslagen utdelning, MSEK	11.465	9.511
Eget kapital per aktie efter föreslagen utdelning, SEK	210:60	174:85

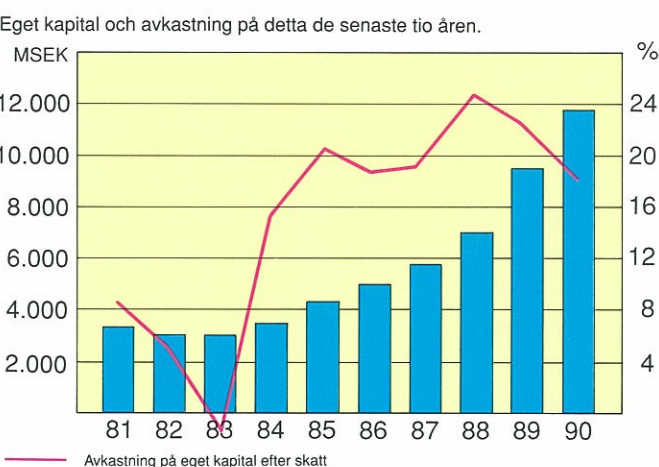
För definitioner se sid 28.

Nettofinansieringen från rörelsen uppgick till 2.818 MSEK (1.996). Kassaflödet blev 1.486 MSEK (652).

Redovisade valutakursdifferenser på långfristiga lån utgjorde 137 MSEK vilket både inkluderar realiserade (92 MSEK) och orealiserade (45 MSEK) kursvinster.

Genom konverteringar av 1985 års konvertibla lån till anställda ökade antalet aktier med 39.487 st och utgjorde vid årets slut 54.436.525 st. Detta ökade eget kapital med 3,2 MSEK varav 1,0 MSEK aktiekapital och 2,2 MSEK reservfond.

Sandvik Finance B.V. upptar kortfristig finansiering i US-dollar för koncernen genom emission av Euro Commercial Papers (ECP) inom ramen 200 miljoner US-dollar. Sandvik begärde 1990 rating av ECP-programmet från ratinginstituten Moody's och Standard & Poor's och har erhållit den höga ratingen, Prime-1 resp A-1. Detta gör att upplåningen i fortsättningen kan ske till bättre räntevillkor.

5. INVESTERINGAR

	1990	1989
Investeringar i anläggningar, MSEK	1.161	1.116
D:o i % av fakturering	6,4	5,9
Företagsförvärv, MSEK	28	295
Aktieförvärv	475	48
Investeringar i leasingverksamhet, MSEK	51	715
Totala investeringar, MSEK	1.715	2.174
D:o i % av fakturering	9,4	11,6

I Sverige uppgick investeringarna till 1.094 MSEK (880), varav 974 MSEK (739) avser moderbolaget inklusive kommissionärsbolag.

Bland aktieförvärv ingår köp av 1.069.402 aktier i AB Bahco, vilket motsvarar 10 % av aktiekapitalet.

6. FORSKNING, UTVECKLING OCH KVALITETSSÄKRING

Sandvik satsar starkt och långsiktigt på grundläggande materialforskning, på produkt- och processutveckling och på kvalitetsstyrning. FoU-insatsernas andel av faktureringen ökade under året till 4,8 % (4,3). Koncernens kostnader 1990 för forskning, utveckling och kvalitetssäkring var 877 MSEK (799).

7. PERSONAL

	1990	1989
Antal anställda 31.12	25.781	26.779
Medelantal anställda		
Kvinnor	5.145	5.209
Män	21.228	21.672
Totalt	26.373	26.881

Nettoeffekten av årets förvärv och avyttringar av företag var en ökning av 134 personer. För jämförbara verksamheter minskade antalet anställda med 1.132 personer (1989 en ökning med 229 personer).

Antalet anställda i moderbolaget och kommissionärsbolagen uppgick den 31.12 1990 till 8.946 personer (9.275). Koncernens antal anställda i Sverige uppgick den 31.12 1990 till 10.288 personer (10.717).

Antalet anställda inom de olika affärsområdena framgår av kommentarer per affärsområde sid 6-17.

Uppgifter om personalkostnader samt medelantalet anställda i Sverige och utomlands återfinns på sid 35.

Koncernens resultaträkning

	1990	1989
Belopp i MSEK		
Fakturerad försäljning. . . . . Not 2	18.256	18.769
Tillverknings-, försäljnings- och administrations- kostnader. . . . . Not 3	-15.157	-15.200
Resultatandel till anställda	-12	-60
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	3.087	3.509
Avskrivningar enligt plan . . . . . Not 4	-769	-696
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	2.318	2.813
Resultatandelar i intressebolag. . . . . Not 7	20	4
Ränteintäkter. . . . . Not 5	742	588
Räntekostnader . . . . . Not 5	-524	-535
Kursdifferenser på lån . . . . . Not 6	137	-7
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	2.693	2.863
Minoritetsandel. . . . . Not 7	-131	-80
Extraordinära intäkter. . . . . Not 8	223	293
Extraordinära kostnader . . . . . Not 8	-108	-90
Extraordinära poster i intressebolag	34	-
RESULTAT EFTER EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER	2.711	2.986
Upplupna skatter.	-589	-769
Beräknade framtida skatter. . . . . Not 22	+263	+588
Andel i intressebolags skatter.	-5	+2
ÅRETS KONCERNRESULTAT	2.380	2.807

Koncernens balansräkning

TILLGÅNGAR	1990	1989
Belopp i MSEK		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Kassa och bank	1.739	803
Obligationer och andra kortfristiga placeringar . . . . . Not 9	3.512	4.093
Kundväxlar	520	514
Kundfordringar	2.998	3.168
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	292	241
Övriga kortfristiga fordringar	697	901
Varulager	5.046	5.390
	14.804	15.110
SPÄRRKONTON FÖR FONDAVSÄTTNINGAR . . . . . Not 10	5	25
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Aktier och andelar . . . . . Not 11	833	511
Kapitalandelar i intressebolag	322	273
Långfristiga fordringar . . . . . Not 12	301	214
Goodwill och andra immateriella tillgångar . . . . . Not 13	90	105
Pågående anläggningsarbeten	266	206
Maskiner och inventarier . . . . . Not 14	4.830	4.637
Fastigheter . . . . . Not 14	1.610	1.526
	8.252	7.472
SUMMA TILLGÅNGAR	23.061	22.607
Ställda pantar . . . . . Not 15	1.318	1.306

SKULDER OCH EGET KAPITAL	1990	1989
Belopp i MSEK		
KORTFRISTIGA SKULDER		
Växelskulder	177	144
Leverantörskulder	1.040	1.138
Skatteskulder	383	406
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	1.337	1.341
Kortfristiga lån . . . . . Not 17	1.472	2.462
Övriga kortfristiga skulder . . . . . Not 16	684	695
	<u>5.093</u>	<u>6.186</u>
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Långfristiga lån . . . . . Not 17	1.908	2.296
Avsatt till pensioner . . . . . Not 18	1.410	1.250
Latent skatteskuld . . . . . Not 21	1.978	2.261
Övriga långfristiga skulder	220	207
	<u>5.516</u>	<u>6.014</u>
KONVERTERINGSLÅN	48	51
MINORITETSANDEL I EGET KAPITAL	476	437
EGET KAPITAL . . . . . Not 23		
Bundet eget kapital:		
Aktiekapital	1.361	1.360
Bundna reserver	4.446	3.787
	<u>5.807</u>	<u>5.147</u>
Fritt eget kapital:		
Fria reserver	3.741	1.964
Årets omräkningsdifferens	-	1
Årets koncernresultat	2.380	2.807
	<u>6.121</u>	<u>4.772</u>
Summa eget kapital	11.928	9.919
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL	23.061	22.607
Ansvarsförbindelser . . . . . Not 25	372	396

Koncernens finansieringsanalys

	1990	1989
Belopp i MSEK		
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader	2.693	2.863
Återläggning av icke utdelade resultatandelar i intressebolag . .	-17	3
Återläggning av avskrivningar	769	696
Återläggning av orealiserade kursdifferenser på lån	-18	-10
Extraordinära intäkter och kostnader	109	199
Återläggning av realisationsresultat på avyttrade aktier och anläggningar	-139	-74
Förändring av spärrkonton för fondavsättningar samt likviditetskonto i Riksbanken	83	-16
Upplupna skatter	-649	-791
Utdelningar	-432	-324
Summa internt tillförda medel	2.399	2.546
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Förändring av lager	356	-537
Förändring av kortfristiga fordringar	174	382
Förändring av räntefria rörelseskulder	-111	-395
Summa rörelsekapitalförändring	419	-550
Nettofinansiering från rörelsen	2.818	1.996
NETTOINVESTERINGAR		
Förvärv av företag och aktier	-503	-343
Förvärv av anläggningar	-1.161	-1.116
Investeringar i leasingverksamhet	-51	-715
Försäljning av företag	320	746
Försäljning av anläggningar	63	84
Nettoinvesteringar	-1.332	-1.344
KASSAFLÖDE	1.486	652
EXTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL		
Eget kapital:		
Förändring genom konvertering av lån	3	64
Lån:		
Förändring av kortfristiga lån	-990	-425
Förändring av långfristiga lån	-370	158
Förändring av konvertibelt lån	-3	-64
Summa lån	-1.363	-331
Övrig finansiering netto:		
Förändring av långfristiga fordringar	5	-401
Förändring av pensionsskuld	160	106
Förändring av övriga långfristiga skulder	24	5
Summa övrig finansiering netto	189	-290
SUMMA EXTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL	-1.171	-557
Omräkningsdifferenser m m	40	34
ÖKADE LIKVIDA MEDEL	355	129

Redovisning moderbolaget

Belopp i MSEK

Resultaträkning	1990	1989
Fakturerad försäljning . . . . . Not 2	7.098	7.488
Tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader . . . . . Not 3	-6.280	-6.497
Resultatandel till anställda	-12	-60
RÖRELSERESULTAT FÖRE AVSKRIVNINGAR	806	931
Avskrivningar enligt plan . . . . . Not 4	-276	-256
RÖRELSERESULTAT EFTER AVSKRIVNINGAR	530	675
Finansiella poster:		
Utdelning på aktier, dotterföretag	945	290
Utdelning på aktier, andra företag	2	7
Räntor från dotterföretag	6	23
Övriga räntetäkter . . . . . Not 5	252	261
Räntor till dotterföretag	-283	-188
Övriga räntekostnader . . . . . Not 5	-207	-225
Kursdifferenser på lån . . . . . Not 6	146	-7
RESULTAT EFTER FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER	1.391	836
Extraordinära intäkter . . . . . Not 8	386	7
Extraordinära kostnader . . . . . Not 8	-515	-16
RESULTAT FÖRE BOKSLUTSDISPOSITIONER OCH SKATTER	1.262	827
Bokslutsdispositioner:		
Skillnad mellan bokförings- mässiga och planenliga		
avskrivningar . . . . . Not 19	-35	-177
Förändring av varulagerreserv . . . . . Not 20	28	193
Förändring av investeringsfond, förnyelsefond . . . . . Not 20	418	401
Förändring av valutakursreserv . . . . . Not 20	-75	-
Förändring av internvinstreserv . . . . . Not 20	21	-43
Övriga bokslutsdispositioner . . . . . Not 20	23	-27
Koncernbidrag	-484	-618
RESULTAT FÖRE SKATTER	1.158	556
Upplupna skatter	-62	-82
Beräknade framtida skatter . . . . . Not 22	-20	+92
ÅRETS NETTORESULTAT	1.076	566

Belopp i MSEK

Finansieringsanalys	1990	1989
INTERNT TILLFÖRDA MEDEL		
Resultat före bokslutsdispositioner och skatter	1.262	827
Återläggning av avskrivningar	276	256
Återläggning av orealiserade kursdifferenser på lån	-47	-
Återläggning av realisationsresultat på avytttrade aktier och anläggningar	-289	27
Förändring av spärrkonto för fondavsätt- ningar samt likviditetskonto i Riksbanken	49	-21
Upplupna skatter	-62	-82
Utdelningar	-408	-322
Koncernbidrag	-484	-618
Summa internt tillförda medel	297	67
FÖRÄNDRING AV RÖRELSEKAPITAL		
Förändring av lager	52	-108
Förändring av kortfristiga fordringar	-269	1.170
Förändring av räntefria rörelseskulder	-556	1.093
Summa rörelsekapitalförändring	-773	2.155
Nettofinansiering från rörelsen	-476	2.222
NETTOINVESTERINGAR		
Förvärv av företag och aktier	-444	-298
Förvärv av anläggningar	-530	-441
Förändring av moderbolagets lång- fristiga engagemang i dotterföretag	-128	-2.089
Försäljning av företag	220	514
Försäljning av anläggningar	748	8
Nettoinvesteringar	-134	-2.306
KASSAFLÖDE	-610	-84
EXTERNT TILLFÖRDA/ANVÄNDA MEDEL		
Eget kapital:		
Förändring genom konvertering av lån	3	64
Lån:		
Förändring av kortfristiga lån	-276	-660
Förändring av långfristiga lån	-264	-44
Förändring av konvertibelt lån	-3	-64
Summa lån	-543	-768
Övrig finansiering netto:		
Förändring av långfristiga fordringar	-90	6
Förändring av pensionskund	110	71
Förändring av långfristiga skulder	-15	-10
Summa övrig finansiering netto	5	67
SUMMA EXTERNT TILLFÖRDA/ ANVÄNDA MEDEL	-535	-637
FÖRÄNDRADE LIKVIDA MEDEL	-1.145	-721

Redovisning moderbolaget

Belopp i MSEK

Balansräkning	1990	1989
TILLGÅNGAR		
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		
Kassa och bank	91	28
Obligationer och andra kortfristiga placeringar	892	2.100
Fordringar på dotterföretag	434	234
Kundfordringar	438	480
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	196	149
Övriga kortfristiga fordringar	150	117
Varulager	2.260	2.312
	4.461	5.420
SPÄRRKONTON FÖR FONDAVSÄTTNINGAR		
	-	18
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Aktier och andelar i dotterföretag	4.077	4.029
Aktier och andelar i andra företag	660	341
Fordringar på dotterföretag	335	468
Övriga långfristiga fordringar	133	43
Immateriella tillgångar	9	1
Pågående anläggningsarbeten	175	102
Maskiner och inventarier	1.481	1.348
Fastigheter	305	642
	7.175	6.974
SUMMA TILLGÅNGAR	11.636	12.412
Ställda panter	496	311

	1990	1989
SKULDER OCH EGET KAPITAL		
KORTFRISTIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	395	419
Skatteskulder	35	80
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	648	571
Kortfristiga lån	449	725
Övriga kortfristiga skulder till dotterföretag	1.854	2.317
Övriga kortfristiga skulder till andra	106	207
	3.487	4.319
LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Långfristiga lån	257	568
Avsatt till pensioner	1.083	973
Skulder till dotterföretag	5	41
Latent skatteskuld	136	116
Övriga långfristiga skulder	76	91
	1.557	1.789
KONVERTERINGSLÅN	17	20
OBEKATTADE RESERVER		
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	1.471	1.436
Varulagerreserv	945	973
Investeringsfond	44	462
Valutakursreserv	75	-
Internvinstreserv	214	235
Övriga obeskattade reserver	51	74
	2.800	3.180
EGET KAPITAL	Not 23	
Bundet eget kapital:		
Aktiekapital (54.436.525 aktier à nominellt 25 SEK)	1.361	1.360
Reservfond	274	221
	1.635	1.581
Fritt eget kapital:		
Balanserade vinstmedel	1.064	957
Årets nettoresultat	1.076	566
	2.140	1.523
Summa eget kapital	3.775	3.104
SUMMA SKULDER OCH EGET KAPITAL		
	11.636	12.412
Ansvarsförbindelser	215	210

Redovisningsprinciper

ALLMÄNT

Sandvik beaktar i denna årsredovisning i allt väsentligt de riktlinjer som utfärdats av IASC och, för internationellt verk-samma företag, av OECD.

ÄNDRADE REDOVISNINGSPRINCIPER

Koncernen redovisar fr o m 1990 det egna kapitalet samlat under en rubrik. Under denna rubrik ingår således även andelen eget kapital i obeskattade reserver. Andelen skatt i dessa ingår under rubriken latent skatteskuld. Vid beräkningen av andelen skatt har en individuell skattesats använts för varje bolag. För bolag i Sverige utgör denna skattesats 30% (1989 40%). I koncernens resultaträkning redovisas ej bokslutsdis-positioner utan ändringen av obeskattade reserver uppdelas och redovisas dels i beräknade framtida skatter, dels i årets koncernresultat.

Fr o m 1990 införs kapitalandelsmetoden för koncernens redovisning av intressebolag. Under rubriken kapitalandelar i intressebolag redovisas anskaffningskostnaden för aktier ökad eller minskad med andel i resultatet sedan anskaffningen, med avdrag för goodwill-avskrivning och erhållen utdelning. Justering görs även för eventuell internvinst. I resultaträkningen redovisas efter avskrivningar koncernens andel av intressebo-lagens resultat. Erhållen utdelning från intressebolag har ex-kluderats i utdelning på aktier. Om extraordinära poster är av betydelse vid beräkningen av resultatandelar redovisas de som extraordinära poster i intressebolag.

Fr o m 1990 redovisas minoritetens andel av resultat efter finansiella intäkter och kostnader. Tidigare har minoritetens andel av resultat efter skatter redovisats.

Resultat- och balansräkning för 1989 har omräknats enligt ovanstående nya principer.

Resultatet per produktområde redovisas efter avskrivningar och inklusive intressebolag. Tidigare har resultatet efter finan-siella intäkter och kostnader angivits. Regionbolagens resultat har nu också helt fördelats per produktområde, vilket leder till att under posten koncerngemensamma aktiviteter endast redo-visas intäkter och kostnader för holding- och serviceverksam-het.

Definitionen av soliditet har ändrats till att även innefatta minoritetens andel av redovisat eget kapital.

Tidigare har nettot av realiserade kursvinster ej redovisats på fordringar eller skulder i utländsk valuta. Detta görs fr o m 1990 i enlighet med rekommendation från Bokföringsnämnden. En avsättning för sådana vinster som avser långfristiga fordringar och skulder har vid moderbolaget gjorts till en valutakursreserv vilken ingår i obeskattade reserver.

KONCERNREDOVISNING

Koncernbokslutet omfattar moderbolaget och de bolag i vilka moderbolaget har mer än hälften av rösterna eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande.

Bokslutet upprättas enligt förvärvsmetoden, vilket innebär

att dotterbolagens vinstmedel inräknas i koncernens egna ka-pital endast i den mån de uppkommit efter den tidpunkt då dotterbolaget förvärvades.

Övervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skillnad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är större än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver) fördelas på anläggningar och goodwill. Övervärde i anläggningar avskrivs i enlighet med vad som redovisas nedan under anläggningar. Goodwill avskrivs med minst 10% per år.

Undervärde på aktier i förvärvade dotterföretag (den skill-nad som uppstår genom att anskaffningskostnaden är mindre än det förvärvade bolagets egna kapital inklusive andel i obeskattade reserver), sk badwill, balanseras som skuld och upplöses enligt en i varje specifikt fall upprättad plan.

Omräkning till svenska kronor av de utländska dotterbola-gens balans- och resultaträkningar följer IAS 21 (International Accounting Standard 21, Accounting for the Effects of Chang-es in Foreign Exchange Rates) och FAS 52 (Financial Ac-counting Standard No. 52, Foreign Currency Translation).

För flertalet utländska dotterbolag är den lokala valutan den naturliga valutan för bolagens kassaflöden, och den är därför behandlad som deras sk funktionella valuta. Dessa bolags balansräkningar omräknas till balansdagens kurs och resultat-räkningar till årets genomsnittskurs. Den differens som därvid uppkommer mellan årets resultat i balansräkningen och årets resultat i resultaträkningen redovisas i en särskild post under eget kapital. De förändringar av koncernens egna kapital som uppstår genom variationer i balansdagskurserna jämfört med föregående årsskifte har förts direkt till den aktuella balans-posten. Årets förändringar specificeras i not till koncernens balansräkning.

För flertalet utländska bolag som är verksamma i hög-inflationsländer har en omräkning till svenska kronor gjorts så att man mäter resultatet på i stort sett samma sätt som om deras verksamhet bedrivits i Sverige. Detta innebär i huvudsak att dessa företags verksamhet redovisas i svenska kronor med omräkning enligt den sk monetary-nonmonetary metoden. De omräkningsdifferenser som härvid uppstår har i sin helhet förts över resultaträkningen. De finansiellt relaterade om-räkningsdifferenserna ingår i finansiella intäkter och kostna-der. De rörelserelaterade omräkningsdifferenserna ingår i till-verknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

Som ovan angivits används kapitalandelsmetoden vid redo-visningen av mer betydande aktieinnehav i företag med an-knytning till koncernens rörelse där moderbolaget direkt eller indirekt har minst 20% och högst 50% av rösträtten ("in-tressebolag").

Vid klassificeringen av eget kapital i koncernen som bundet respektive fritt har som fritt kapital betraktats från respektive bolag utdelningsbart kapital, förutsatt att det belopp med vilket bolaget bidrar till koncernens egna kapital är positivt. Till det fria kapitalet har dock ej hänförs högre belopp än det med vilket bolaget ingår i koncernens egna kapital. Vid be-dömningen av utdelningsbarhet har betalningsrestriktioner beaktats och avdrag gjorts för nettoeffekten av förekommande utdelningsskatter. Resterande eget kapital utgör bundet kapi-tal.

Företag som förvärvats under året redovisas i resultaträk-ningen endast för tiden fr o m förvärvstillfället. Företag som avyttrats under året redovisas i resultaträkningen fram till avyttringstillfället. Den koncernmässiga realisationseffekten

av avyttringen, vilken redovisas som en extraordinär post, har justerats för nettoresultatet fram till avyttringsdagen.

I det helägda finansbolaget Sandvik Leasing ABs resultaträkning redovisas finansiella kostnader hänförliga till leasingobjekt bland rörelsens kostnader. Motsvarande redovisning sker i koncernresultaträkningen.

FINANSIERINGSANALYS. REDOVISNING AV FÖRVÄRV OCH AVYTTRING AV DOTTERFÖRETAG

Köpeskillingen för förvärvade respektive avyttrade bolag redovisas i finansieringsanalysen under rubriken förvärv av företag respektive försäljning av företag. De tillgångar och skulder som de förvärvade respektive avyttrade bolagen hade vid förvärvet respektive försäljningen ingår ej i finansieringsanalysens redovisning av rörelsekapitalförändring, nettoinvesteringar och externt använda/tillförda medel.

VÄRDERINGSPRINCIPER

Obligationer och andra kortfristiga placeringar

Obligationer och andra kortfristiga placeringar har värderats till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet på balansdagen. Vid värderingen har denna princip tillämpats på portföljen som helhet, vilket innebär att orealiserade förluster har avräknats mot orealiserade vinster. Eventuell överskjutande förlust avdrages från räntetäckning medan en eventuell vinst däremot ej redovisas.

Fordringar och skulder i utländsk valuta hos svenska och utländska koncernföretag

Fordringar och skulder i utländsk valuta omräknas i de enskilda företagen efter balansdagens valutakurser. I de fall terminssäkring av valutor har förekommit har terminskursen använts. Framkomna kursvinster eller kursförluster på kortfristiga fordringar och skulder redovisas i rörelseresultatet. Framkomna orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder avräknas mot orealiserade kursförluster varefter en överskjutande kursvinst eller kursförlust redovisas i resultaträkningen under rubriken kursdifferenser. Här redovisas också de kursdifferenser som realiserats under året.

Orealiserade kursvinster på långfristiga fordringar och skulder samt på lån, vilka formellt är kortfristig upplåning men som till sin innebörd är långsiktiga, avsätts i moderbolaget till en valutakursreserv bland obeskattade reserver.

Varulager

Varulager har värderats till det lägsta av anskaffningskostnad enligt FIFO-principen, återanskaffningskostnad eller verkligt värde. Erforderligt avdrag för inkurans har skett.

Anläggningar

Anläggningar redovisas efter avdrag för ackumulerade plan- enliga avskrivningar. Planenliga avskrivningar i industrirörelsen baseras på anläggningarnas anskaffningsvärde och beräknad ekonomisk livslängd; för maskiner och inventarier normalt mellan 5 och 15 år, för byggnader mellan 10 och 50 år samt för markanläggningar 20 år. För datautrustning tillämpas en degressiv avskrivning baserad på en livslängd av 3–5 år. Planenliga avskrivningar i leasingrörelsen inom dotterbolaget Sandvik Leasing AB baseras på den affärsmässiga uppläggnings- i respektive leasingavtal vilket innebär progressiv avskrivning enligt annuitetsmodell. Skillnaden mellan bokföringsmässiga och planenliga ackumulerade avskrivningar redovisas som obeskattad reserv i det enskilda bolaget.

Avskrivning på oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar för byggnader sker med 2% på ursprunglig uppskrivning.

Intäktsredovisning och vinstavräkning

Försäljningsintäkter redovisas vid leverans med avdrag för mervärdeskatt, rabatter och returer. Fakturerad försäljning och vinst från långfristiga kontrakt avräknas när slutfakturering sker.

Resultatandelar

Resultatandelar (inklusive sociala kostnader) till anställda i Sverige redovisas som rörelsekostnader.

Bokslutsdispositioner, obeskattade reserver samt internvinstreserv

Obeskattade reserver redovisas endast för moderbolaget. I koncernens redovisning uppdelas de i latent skatteskuld och eget kapital.

Internvinstreserven i moderbolaget utgörs av skillnaden mellan försäljningspris och moderbolagets samtliga kostnader för sålda varor avseende av moderbolaget levererade produkter, som på balansdagen ligger kvar hos utländska dotterbolag, efter avdrag för av dotterbolagen gjorda, härtill hänförliga lagernedskrivningar.

Skatter

Upplupna skatter i resultaträkningen avser upplupna inkomstskatter för koncernens olika företag under redovisningsåret, beräknade i enlighet med de skatteregler och de redovisningsprinciper som gäller i de länder där vinster har uppkommit.

I upplupna skatter ingår betalda utländska kupongskatter för aktieutdelning till moderbolaget eller andra koncernföretag.

Beräknade framtida skatter avser å ena sidan den skatt som skjuts på framtiden p g a avsättning till obeskattade reserver och andel i underskott i delägda kommanditbolag, å andra sidan ändringen av latent skatteskuld p g a ändrad skattesats.

Under rubriken latent skatteskuld i balansräkningen redovisas följande tre skatteskulder:

- Latent skatteskuld i utarbetade obeskattade reserver.
- Latent skatteskuld i förvärvade obeskattade reserver.
- Skatt som skjuts på framtiden till följd av andel i nettoförluster i delägda kommanditbolag.

Skatteskulden är beräknad med en individuell skattesats för varje bolag som har avsatt obeskattade reserver.

I finansieringsanalysen ingår ej beräknade framtida skatter, ej heller ändring av latent skatteskuld.

DEFINITIONER

Nedanstående definitioner följer de nya redovisningsprinciperna för 1990. För 1989 redovisas nyckeltal i "Fem år i sammandrag" både enligt nya och gamla definitioner. För 1988 och tidigare år följer nyckeltalen då gällande definitioner.

Resultat per aktie

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsintresse dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året. Vid skatteberäkningen har tillämpats för de olika koncernbolagen gällande skattesatser. För Sverige är skattesatsen 1989 och 1990 40%. Hänsyn har tagits till kända skattefria intäkter och skattelindringar, liksom till periodiseringskillnader i enskilda bolag

och koncernbokslut. Genomsnittlig, teoretiskt beräknad, skattesats för koncernen är då 25% 1990 (33% 1989).

Resultat per aktie inklusive extraordinära intäkter och kostnader

Resultat efter extraordinära intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

Resultat per aktie efter betald skatt

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för minoritetsintresse och upplupna skatter dividerat med genomsnittligt antal utestående aktier under året.

Eget kapital

För 1989 och 1990 anges redovisat eget kapital. För åren före 1989 har den egna kapitaldelen av obeskattade reserver beräknats och inkluderats i eget kapital vid beräkning av nyckeltalen.

Soliditet

Eget kapital inklusive minoritetsintressen i relation till totalt kapital.

Skuldsättningsgrad

Räntebärande kort- och långfristiga skulder (inkl pensions-skuld) dividerat med eget kapital med tillägg för minoritetsintresse.

Räntetäckningsgrad

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för räntekostnader och valutakursförluster på lån, dividerat med räntekostnader och valutakursförluster på lån.

Kapitalomsättningshastighet

Fakturerat i relation till genomsnittligt totalt kapital.

Avkastning på eget kapital efter skatt

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med avdrag för beräknad skatt och minoritetsandel i procent av genomsnittligt eget kapital efter avdrag för föreslagen utdelning.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader med tillägg för kostnadsräntor och kursförluster på lån och med avdrag av kursvinster på lån i procent av genomsnittligt totalt kapital exklusive kortfristiga räntefria rörelseskulder och den del av latent skatteskuld, som avser obeskattade reserver.

Tillämpning av US GAAP

(AMERIKANSKA REDOVISNINGSPRINCIPER)

Sandvik-koncernens bokslut har upprättats enligt ovan angivna redovisningsprinciper, vilka skiljer sig från amerikanska redovisningsprinciper i följande, för Sandvik-koncernen, väsentliga avseenden:

Latent skatt

Enligt svensk redovisningspraxis görs inte avsättningar för latent skatter. Amerikanska principer kräver att respektive år belastas med därtill hänförlig skatt.

Uppskrivning av tillgångar

Svenska redovisningsprinciper medger i vissa situationer uppskrivning av anläggningstillgångarna utöver anskaffnings-

kostnaden. Detta påverkar även de avskrivningar som görs på anläggningstillgångarna. Sådana uppskrivningar tilläts inte enligt amerikanska redovisningsprinciper.

Aktivering av räntekostnader

Amerikanska redovisningsprinciper kräver att räntekostnader som uppstått i samband med finansiering av nyuppförda anläggningstillgångar aktiveras och skrivs av enligt plan medan räntekostnader för finansiering av tillverkning av produkter för försäljning ej får ingå i lagervärdet.

Pensionskostnader m m

Skillnader mellan amerikansk och svensk praxis för redovisning av pensionskostnader föreligger främst i valet av diskonteringsränta samt i det förhållandet att kapitalvärdeberäkning utgår från beräknad lön vid pensioneringstillfället. Generellt kan bedömas att den årliga pensionskostnaden beräknad enligt de amerikanska reglerna skulle understiga årskostnaden för PRI-planen enligt svensk praxis. Skillnaden har dock ej kvantifierats och ingår ej i efterföljande avstämning.

Övrigt

Andra områden, där tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper för Sandvik-koncernen medför icke oväsentliga skillnader, avser behandlingen av orealiserade kursvinster på lån, långfristiga fordringar och skulder med ej marknadsmässig förräntning, generella reserveringar samt minoritetsintressen.

Tillämpning av amerikanska redovisningsprinciper innebär följande approximativa ändringar av Sandvik-koncernens redovisade nettovinst, vinst per aktie och eget kapital:

Belopp i MSEK, där ej annat anges.	1990	1989
Årets vinst enligt koncernresultaträkningen	2.380	2.807
Ökning/minskning för		
Latent skatt	153	-146
Uppskrivningar	5	6
Aktivering av räntekostnader	-6	5
Orealiserade kursvinster på lån	-120	-45
Övriga justeringar	14	-16
Beräknad nettovinst enligt amerikanska redovisningsprinciper	2.426	2.611
Beräknad vinst per aktie enligt amerikanska redovisningsprinciper, SEK	44:60	48:30
Motsvarande efter full konvertering av utestående konverteringslån, SEK	44:40	47:75
Eget kapital enligt koncernbalansräkningen	11.928	9.919
Ökning/minskning för		
Latent skatt	126	-27
Uppskrivningar	-322	-295
Aktivering av räntekostnader	46	52
Orealiserade kursvinster på lån	0	120
Övriga justeringar	130	100
Beräknat eget kapital enligt amerikanska redovisningsprinciper	11.908	9.869
Beräknat eget kapital per aktie enligt amerikanska redovisningsprinciper, SEK	218:75	181:45

NOT 6. Kursdifferenser på lån

Här redovisas kursdifferenser på långfristiga fordringar och skulder samt på lån som formellt är kortfristig upplåning men till sin innebörd är långsiktiga. Övriga kursdifferenser ingår i tillverknings-, försäljnings- och administrationskostnader.

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Förändring av orealiserade kursdifferenser på lån	45	-	75	-
Kursdifferenser på lån som realiserats i samband med amorteringar	92	-7	71	-7
	137	-7	146	-7

NOT 7. Minoritetsandelar. Resultatandelar i intresseföretag

Väsentliga minoritetsintressen föreligger i följande bolag: Seco Tools AB (minoritet 38 %), Sandvik Asia Ltd. (45 %), Barrenas Sandvik Andina S.A. (32 %). Följande bolag räknas som intresseföretag i koncernen: ANSAB AB (röstandel 50 %), Avesta Sandvik Tube AB (25 %), Balzers Sandvik Coating

AB (49 %), Devillé S.A. (35 %), Diamant Boart Stratabbit S.A. (50 %), Eurotungstène Poudre S.A. (49 %), Fagersta-Seco AB (31 %), Fagersta Stainless AB (50 %).

NOT 8. Extraordinära intäkter och kostnader

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Extraordinära intäkter				
Realisationsvinst vid försäljning av aktier och företag	223	293	-	7
Realisationsvinst vid överlåtelse av fastigheter i samband med fastighetsreglering	-	-	386	-
	223	293	386	7
Extraordinära kostnader				
Nedskrivning av aktier och andelar	-62	-77	-18	-16
Realisationsförlust vid försäljning av aktier och företag	-	-6	-59	-
Aktieägartillskott till dotterbolag	-	-	-438	-
Diverse	-46	-7	-	-
	-108	-90	-515	-16
Extraordinära poster i intressebolag				
Realisationsvinst vid försäljning av verksamhetsgren	34	-	-	-

Moderbolaget har under året genomfört en fastighetsreglering varvid industrifastigheter överlätts till dotterbolagen AB Sandvik Steel och AB Sandvik Rock Tools med realisationsvinst. För att täcka engångsavskrivningar ned till koncernmässigt bokfört restvärde har aktieägartillskott givits dessa dotterbolag.

NOT 9. Obligationer och andra kortfristiga placeringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Obligationer	990	1.504	757	1.425
Kortfristiga placeringar	2.522	2.589	135	675
Totalt	3.512	4.093	892	2.100

Förutom de i koncernens balansräkning redovisade tillgångarna och skulderna fanns på balansdagen vid moderbolaget kortfristiga placeringar och skulder på vardera 992 MSEK (296), vilka ingår i räntearbitrageaffärer och som har kvittats mot varandra.

NOT 10. Spärrkonton för fondavsättningar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Spärrkonton i Sveriges Riksbank för allmänna investeringsfonder	2	23	-	18
Övriga spärrkonton	3	2	-	-
Totalt	5	25	-	18

NOT 11. Aktier och andelar

Koncernens resp moderbolagets innehav av aktier och andelar vid utgången av 1990 framgår av specifikation på sid 36.

NOT 12. Övriga långfristiga fordringar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Förskott till leverantörer	2	3	2	2
Övriga fordringar	299	211	131	41
Totalt	301	214	133	43

NOT 13. Goodwill och andra immateriella tillgångar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Patent och andra immateriella tillgångar	27	33	9	1
Goodwill	63	72	-	-
Totalt	90	105	9	1

NOTER OCH KOMMENTARER

NOT 14. Anläggningar

Maskiner och inventarier, byggnader, mark och markanläggningar samt jordbruks- och skogsfastigheter redovisas till nettovärde efter avskrivningar enligt plan och oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar. Ackumulerade avskrivningar härutöver redovisas av de enskilda bolagen bland obeskattade reserver under rubriken Ackumulerade avskrivningar utöver plan.

KONCERNEN	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1990	1989	1990	1989	1990	1989	1990	1989
Anskaffningsvärde	9.383	8.755	1.828	1.858	1	1	239	236
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-4.553	-4.118	-678	-797	-	-	-20	-15
Planmässiga restvärden	4.830	4.637	1.150	1.061	1	1	219	221
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	114	117	10	10	116	116
Restvärden	4.830	4.637	1.264	1.178	11	11	335	337
Taxeringsvärden ¹	-	-	874	865	11	11	129	125

¹ Uppgifterna avser den svenska koncern delen. Bokförda värdet av fastigheter i utländska dotterföretag uppgick till 790 MSEK (754).

MODERBOLAGET	Maskiner och inventarier		Industri- och bostadsbyggnader		Jordbruks- och skogsfastigheter		Mark och markanläggningar	
	1990	1989	1990	1989	1990	1989	1990	1989
Anskaffningsvärde	3.575	3.258	395	721	1	1	32	40
Ackumulerade avskrivningar enligt plan	-2.094	-1.910	-161	-352	-	-	-12	-11
Planmässiga restvärden	1.481	1.348	234	369	1	1	20	29
Oavskrivet belopp av ackumulerade uppskrivningar	-	-	-	117	10	10	40	116
Restvärden	1.481	1.348	234	486	11	11	60	145
Ackumulerade avskrivningar utöver plan	-1.413	-1.263	-45	-156	-	-	-13	-17
Bokförda värden	68	85	189	330	11	11	47	128
Taxeringsvärden ²	-	-	198	810	11	11	44	117

² Taxeringsvärdet på industrifastigheter inkluderar enligt gällande bestämmelser industritillbehör.

NOT 15. Ställda pantar

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Fastighetsinteckningar	714	687	89	89
Företagsinteckningar	604	619	433	433
Totalt	1.318	1.306	522	522

Härutöver har pantsatts fordringar avseende räntearbitrageaffärer. Jämför not 9.

NOT 16. Övriga kortfristiga skulder

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Förskott från kunder	67	51	1	1
Övriga kortfristiga skulder	617	644	105	206
Totalt	684	695	106	207

NOT 17. Koncernexterna lån

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Kortfristiga lån				
Euro Commercial Paper och Euronotes	171	655	171	427
Amortering inom ett år av långfristiga lån	398	390	278	292
Övriga kortfristiga lån	903	1.417	-	6
Summa kortfristiga lån	1.472	2.462	449	725
Långfristiga lån				
Obligationslån	23	292	14	277
Förlagslån	15	24	-	5
Övriga lån	1.870	1.980	243	286
Summa långfristiga lån	1.908	2.296	257	568
Samtliga lån	3.380	4.758	706	1.293

Låneamorteringar

Låneamorteringar för moderbolaget enligt överenskomna löptider per låneavtal (inkl omsättning av förfallande kortfristig upplåning) redovisas nedan:

	1990		1989	
	År	3	År	3
Inom 1 år	449	725	147	271
År 2	147	271	98	191
3	7	94	2	7
4	7	94	3	5
5	3	5	706	1.293
Därefter				

NOT 18. Avsatt till pensioner

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Avsatt till PRI-pensioner	1.140	1.014	1.039	930
Avsatt till övriga pensioner	270	236	44	43
Totalt	1.410	1.250	1.083	973

NOT 19. Moderbolagets ackumulerade avskrivningar utöver plan

	Maskiner och in- ventarier	Industri- och bostads- byggnader	Mark- anlägg- ningar	Totalt
Redovisat vid slutet av 1989	1.263	156	17	1.436
Årets avskrivningar utöver plan	150	24	–	174
Återförd överavskrivning vid avyttring	–	–135	–4	–139
Redovisat vid slutet av 1990	1.413	45	13	1.471

NOT 20. Moderbolagets övriga obeskattade reserver

	Varu- lager- reserv	Allmän investe- rings- fond	Valuta- kurs- reserv	Intern- vinst- reserv	Kurs- risk- reserv	Övriga obe- skattade reserver
Redovisat vid slutet av 1989	973	462	–	235	47	27
Ianspråktaget för investeringar i maskiner och inventarier	–	–366	–	–	–	–
industri- och bostadsbyggnader	–	–33	–	–	–	–
markanläggningar	–	–	–	–	–	–
Överfört till dotterföretag	–	–19	–	–	–	–
Nettoförändring	–28	–418	75	–21	–10	–13
Redovisat vid slutet av 1990	945	44	75	214	37	14

NOT 21. Latent skatteskuld

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1990	1989	1990	1989
Latent skatteskuld i obeskattade reserver i koncernens bolag	1.400	1.731	–	–
Minoritetens andel av latent skatteskuld	67	92	–	–
Reservering för framtida skatt p g a underskott i delägda kommanditbolag	456	381	136	116
Latent skatteskuld i förvärvade obeskattade reserver	54	57	–	–
Totalt	1.978	2.261	136	116

NOT 22. Beräknade framtida skatter

	KONCERNEN		MODERBOLAGET	
	1990	1989	1990	1989
Uppskjuten skatt p g a avsättning till obeskattade reserver i koncernens bolag	–63	–5	–	–
Beräknad framtida skatt p g a andel i underskott i delägda kommanditbolag	–69	–103	–20	20
Ändring, p g a ändrad skattesats, av tidigare				
års reserveringar för uppskjuten skatt p g a avsättning till obeskattade reserver	395	530	–	–
Ändring 1989, p g a ändrad skattesats, för beräknad framtida skatt p g a andel i underskott i				
delägda kommanditbolag	–	166	–	72
	263	588	–20	92

Sandvik har under åren 1986–1989 direkt och genom delägda bolag investerat i leasingverksamhet omfattande trafikflygplan, tåg och fartyg av såväl svensk som utländsk tillverkning. Under 1990 har skattemyndigheterna beträffande två av dessa investeringar ifrågasatt gjorda värdeminskningssavdrag för år 1988 om sammanlagt 184 MSEK. Ärendena handläggs fn i länsrätten i Stockholms län.

Sandvik har bedömt, grundat bl a på utlåtanden från extern skatteexpertis, att det ej är nödvändigt att reservera för höjd skatt 1988 utöver vad som redan reserverats som uppskjuten skatt enligt ovan och not 21.

Vid 1990 års taxering har av ett dotterbolag yrkat rörelseförlustavdrag om 103 MSEK återlagts av taxeringsnämnden. Detta beslut har överklagats. Bolaget har bedömt någon avsättning för skatt inte vara erforderlig.

NOTER OCH KOMMENTARER

NOT 23. Förändring av eget kapital

KONCERNEN	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fria reserver	Omräk- nings- differens	Koncern- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1989	1.360	1.206	2.335	1	2.304	7.206
Korrigering p g a ändrad metodik för redovisning av obeskattade reserver och intressebolag	–	2.581	–371	–	503	2.713
Redovisat vid slutet av 1989 enligt ny metodik	1.360	3.787	1.964	1	2.807	9.919
Förändring p g a ändrade omräkningskurser 1990	–	–34	17	–	28	11
Överföring av 1989 års resultat och omräkningsdifferens	–	–	2.836	–1	–2.835	–
Omföring av icke utdelade resultatandelar i intressebolag	–	46	–46	–	–	–
Övriga omföringar mellan fria och bundna reserver	–	622	–622	–	–	–
Nyemissioner genom konvertering	1	2	–	–	–	3
Förändring p g a uppskrivning av anläggningstillgångar	–	23	–	–	–	23
Utdelning	–	–	–408	–	–	–408
Årets koncernresultat 1990	–	–	–	–	2.380	2.380
Redovisat vid slutet av 1990	1.361	4.446	3.741	–	2.380	11.928

Av det fria egna kapitalet 6.121 MSEK enligt koncernens balansräkning har sammanlagt 14 MSEK föreslagits till avsättning till bundna reserver av bolagens styrelser.

Uppgifter om aktiekapital och konverteringslån lämnas i not 24 nedan.

MODERBOLAGET

	Aktie- kapital	Reserv- fond	Balans- rade vinst- medel	Netto- resultat	Totalt
Redovisat vid slutet av 1989	1.360	221	957	566	3.104
Överföring av 1989 års resultat	–	–	566	–566	–
Avsättning till reservfond	–	51	–51	–	–
Nyemissioner genom konvertering	1	2	–	–	3
Utdelning	–	–	–408	–	–408
Årets nettoresultat 1990	–	–	–	1.076	1.076
Redovisat vid slutet av 1990	1.361	274	1.064	1.076	3.775

NOT 24. Aktiekapital

AKTIEKAPITAL SAMT ANTAL AKTIER

	1990	1989
A Bundna	41.170.069	41.170.069
A Fria	675.094	675.094
B Fria	12.591.362	12.551.875
	54.436.525	54.397.038

En bunden aktie får ej förvärfas av utländska medborgare eller av vissa i bolagsordningen angivna juridiska personer som är öppna för utländskt inflytande. En fri aktie får däremot förvärfas av envar. A-aktier medför 1 röst per aktie medan B-aktier medför 1/10 röst per aktie.

Sandvik-aktien är noterad på Stockholms och Londons (B fria) fondbörser. Aktier kan även handlas i USA via s k ADR (American Depositary Receipts). Antalet aktier berättigade till utdelning för år 1990 utgör 54.436.898 st. Antalet överstiger ovanstående per 31.12 1990 till följd av konverteringar under januari 1991.

KONVERTIBELT LÅN

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 102,8 MSEK till 12 % ränta. Lånet som riktades till alla anställda inom Sandvik-koncernen kan konverteras från och med den 1.3 1988 till och med den 15.3 1992. De konvertibla skuldebrev har ett nominellt belopp av 425 SEK och hela multipler därav. Konverteringskursen är 79:50 SEK efter 1987 års fondemission och split och konvertering sker till B-aktier. Under 1990 har konverteringar på nominellt 3,2 MSEK gjorts medförande en ökning av aktiekapitalet med 1,0 MSEK och av antalet B-aktier med 39.487 st. Vid full konvertering av lånet kommer antalet B-aktier att öka med 216.522 st jämfört med läget den 31.12 1990. Aktiekapitalet kommer att öka med 5,4 MSEK.

Vid full konvertering av utestående konverteringslån skulle antalet aktier vara 54.653.047 st.

Se även avsnittet Sandvik-aktien sid 46, som innehåller kursutveckling, data per aktie, ägarförhållanden m m.

NOT 25. Ansvarsförbindelser

	Koncernen		Moderbolaget	
	1990	1989	1990	1989
Diskonterade växlar	145	141	–	–
Pensionsförpliktelser utöver dem som redovisats under pensionsskuld (kapitaliserat värde)	13	19	1	1
Övriga borgens- och ansvarsförbindelser	214	236	495	310
Totalt	372	396	496	311
varav för dotterföretag			326	180

Personal

PERSONALKOSTNADER, MSEK

	Koncernen		Moderbolaget och kommissionärsbolagen	
	1990	1989	1990	1989
Löner och ersättningar:				
Styrelse och verkställande direktör				
Sverige.....	19	18	15	14
Utanför Sverige.....	75	70	-	-
Övriga anställda				
Sverige.....	1.814	1.700	1.569	1.465
Utanför Sverige.....	2.496	2.398	5	4
Summa.....	4.404	4.186	1.589	1.483
Övriga personalkostnader.....	1.687	1.560	861	787
Resultatandel till anställda (inkl sociala kostnader).....	12	60	12	60
Totalt.....	6.103	5.806	2.462	2.330

MEDELANTALET ANSTÄLLDA

	Koncernen		Moderbolaget och kommissionärsbolagen	
	1990	1989	1990	1989
Sverige				
Kvinnor.....	2.355	2.371	1.882	1.904
Män.....	8.168	8.323	7.207	7.325
Totalt Sverige.....	10.523	10.694	9.089	9.229
Utanför Sverige				
Kvinnor.....	2.790	2.838	16	14
Män.....	13.060	13.349	38	34
Totalt utanför Sverige.....	15.850	16.187	54	48
Totalt.....	26.373	26.881	9.143	9.277

MEDELANTALET ANSTÄLLDA¹ UTANFÖR SVERIGE FÖRDELAT PÅ LÄNDER

	Antal anställda 1990			Antal anställda 1989		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Moderbolaget och kommissionärsbolagen						
Bulgarien.....	3	2	5	3	2	5
Jugoslavien.....	1	4	5	1	3	4
Kina.....	2	7	9	2	8	10
Pakistan.....	1	5	6	1	5	6
Polen.....	1	4	5	1	3	4
Sovjetunionen.....	2	6	8	2	5	7
Ungern.....	3	4	7	2	4	6
Övriga länder ²	3	6	9	3	4	7
Utanför Sverige totalt.....	16	38	54	15	34	49
Koncernen utanför Sverige						
Argentina.....	11	125	136	11	131	142
Australien.....	91	404	495	96	428	524
Belgien.....	15	73	88	15	73	88
Brasilien.....	182	839	1.021	203	936	1.139
Bulgarien.....	3	2	5	3	2	5
Canada.....	62	332	394	63	339	402
Chile.....	9	53	62	7	43	50
Colombia.....	19	38	57	18	37	55
Danmark.....	89	224	313	92	233	325
Filippinerna.....	11	27	38	10	24	34
Finland.....	45	100	145	33	75	108
Frankrike.....	270	1.262	1.532	269	1.259	1.528
Haiti.....	1	14	15	3	40	43
Hongkong.....	6	11	17	6	10	16
Indien.....	21	1.179	1.200	21	1.186	1.207
Irland.....	4	5	9	4	5	9
Italien.....	191	669	860	198	692	890
Japan.....	56	396	452	55	388	443
Jugoslavien	1	4	5	1	3	4
Kenya.....	4	11	15	4	11	15
Kina.....	2	7	9	2	8	10
Korea.....	17	59	76	14	48	62

	Antal anställda 1990			Antal anställda 1989		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Malaysia.....	11	23	34	11	23	34
Mexico.....	75	297	372	91	360	451
Nederländerna.....	26	157	183	26	158	184
Norge.....	12	57	69	10	47	57
Nya Zeeland.....	8	28	36	8	26	34
Pakistan.....	1	5	6	1	5	6
Peru.....	9	49	58	8	44	52
Polen.....	2	5	7	2	4	6
Portugal.....	52	161	213	51	158	209
Schweiz.....	51	98	149	51	99	150
Singapore.....	31	33	64	34	36	70
Sovjetunionen.....	2	6	8	2	5	7
Spanien.....	58	320	378	58	321	379
Storbritannien.....	275	1.700	1.975	284	1.760	2.044
Sydafrika.....	69	456	525	69	457	526
Taiwan.....	57	87	144	56	86	142
Thailand.....	4	11	15	3	8	11
Turkiet.....	3	9	12	3	8	11
Tyskland.....	242	956	1.198	227	900	1.127
Ungern.....	3	4	7	2	4	6
USA.....	616	2.512	3.128	647	2.641	3.288
Venezuela.....	5	24	29	5	25	30
Zambia.....	4	41	45	4	42	46
Zimbabwe.....	7	41	48	7	41	48
Österrike.....	44	79	123	43	78	121
Övriga länder ²	1	6	7	1	4	5
	2.778	12.999	15.777	2.832	13.311	16.143

¹ Medelantalet anställda har här beräknats som ett genomsnitt av antalet anställda 31.12 1990 och 31.12 1989. I föregående tabell och i förvaltningsberättelsen har medelantalet anställda angivits baserat på mätningar vid flera tidpunkter under året.

² Länder i vilka medelantalet anställda är mindre än 5.

Löner och ersättningar utanför Sverige har omräknats till svenska kronor efter årets medelkurs. Lagstadgad specifikation över medelantalet anställda per kommun i Sverige och löner per land utanför Sverige insänds till Patent- och Registreringsverket. Denna specifikation kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken.

Aktieinnehav

SANDVIK ABs INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG		Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1.000	Nom. värde kSEK	Bokfört värde kSEK	
Enligt balansräkning 31.12 1990		Antal aktier				
SVERIGE	AB Bushman ¹	500	100 SEK	50	50	50
	Edmeston AB	40.000	100 SEK	4.000	4.000	3.000
	Guldsmedshytte Bruks AB ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Gusab Holding AB	1.830.884	100 SEK	45.772	45.772	50.285
	Kapman AB ¹	80.000	100 SEK	8.000	8.000	–
	Metals & Powders Trollhättan AB	30.000	100 SEK	3.000	3.000	10.000
	Sandvik Automation Skandinavien AB	500	100 SEK	50	50	50
	AB Sandvik Belts ¹	500	100 SEK	50	50	50
	Sandvik Carbide Production AB ¹	500	100 SEK	50	50	50
	AB Sandvik Central Service ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Coromant ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Sandvik Coromant Skandinavien AB ¹	500	100 SEK	50	50	50
	AB Sandvik Duvan	500	100 SEK	50	50	50
	AB Sandvik Falken	500	100 SEK	50	50	50
	Sandvik Far East Ltd. AB	10.000	100 SEK	10.000	10.000	10.000
	Sandvik Fastighetsförvaltning AB	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Hand Tools ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Hard Materials ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Sandvik Hard Materials Norden AB ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Information Systems ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik International ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Sandvik Invest AB	1.772.068	100 SEK	44.302	44.302	163.419
	Sandvik Leasing AB	500.000	100 SEK	50.000	50.000	49.950
	AB Sandvik Luftfartsintressenter	500	100 SEK	50	50	50
	AB Sandvik Metal Saws ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Process Systems	25.000	100 SEK	2.500	2.500	2.500
	AB Sandvik Rock Tools ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Sandvik Rock Tools Skandinavien AB	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Saws and Tools ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Steel ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Sandvik Stål Försäljnings AB ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Svalan	500	100 SEK	50	50	50
	Sandvik Sågar och Verktyg Skandinavien AB ¹	500	100 SEK	50	50	–
	AB Sandvik Tranan	500	100 SEK	50	50	50
	Sandvik Windsor AB ¹	50.000	100 SEK	5.000	5.000	8.900
	AB Sandvik Öberg ¹	500	100 SEK	50	50	–
	Sandvik Örebro AB	50.000	100 SEK	5.000	5.000	5.000
	AB Sandvik Ören	500	100 SEK	50	50	50
	Sandvikens Brukspersonals Byggnadsförening upa	–	100 SEK	2.941	2.941	–
	Seco Tools AB ²	92.000	0,3 SEK	230	230	1.306
	Steebide International AB	15.000	100 SEK	1.500	1.500	1.000
	AB Swedish Metal Saws ¹	500	100 SEK	50	50	50
	Trellbo AB	500	100 SEK	50	50	–
	Vilande bolag, helägda ³		SEK	1.360	1.360	700
ARGENTINA	Sandvik Argentina S.A.C. e I.	15.000.000	100 ARA	150.000	150	5.000
BRASILIEN	Sandvik do Brasil S.A.	34.756.036	100 BRE	278.048	11.122	46.072
CANADA	Sandco Ltd.	205	100 CAD	2	10	–
COLOMBIA	Sandvik Colombia S.A.	129.007	94 ⁴ COP	129.007	1.213	–
COSTA RICA	Sandvik Centroamérica S.A.	330	100 CRC	330	17	–
INDIEN	Sandvik Asia Ltd.	316.800	55 INR	31.680	9.849	5.500
JAPAN	Sandvik K.K.	2.600.000	100 JPY	2.600.000	109.070	130.000
KENYA	Sandvik Kenya Ltd.	35.000	96 KES	700	179	–
KOREA	Sandvik Korea Ltd	405.730	100 KRW	4.057.300	32.050	30.000
MAROCKO	Sandvik Maroc S.A.	940	94 MAD	94	70	–
MEXICO	Sandvik Mexicana S.A. de C.V.	340.590.374	89 ⁴ MXP	34.059.037	64.712	74.800
NEDERLÄNDERNA	Sandvik Nederland B.V.	20.000	100 NLG	7.000	23.254	10.000
	Sandvik Finance B.V.	18.392	100 NLG	18.392	57.118	3.428.852
PERU	Sandvik del Perú S.A.	911.285.389	100 PEI	911.285	91	–
	Barrenas Sandvik Andina S.A.	3.756.416	68 PEI	3.756.416	376	2.200
PORTUGAL	Sandvik Portuguesa Lda.	–	100 PTE	99.800	4.150	8.300
	Sandvik Obergue-Limas e Mecânica, Lda.	–	100 PTE	99.995	4.186	8.770
SCHWEIZ	Sanfinanz AG	997	100 CHF	199	878	735

SANDVIK ABs INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1.000	Nom. värde kSEK	Bokfört värde kSEK
Enligt balansräkning 31.12 1990						
SINGAPORE	Sandvik South East Asia Pte Ltd.	1.794.795	40 ⁴	SGD 1.795	5.870	5.786
SPANIEN	Minas y Metalurgia Española S.A.	59.999	50 ⁴	ESP 59.999	3.516	3.700
STORBRITANNIEN	Madison Tools Ltd.	274.999	100	GBP 275	2.971	6.000
THAILAND	Sandvik Thailand Ltd.	744	99	THB 504	118	–
TURKIET	Sandvik Istanbul Ticaret Ltd. Şti	–	100	TRL 14.925	29	–
TYSKLAND	Sandvik GmbH.	–	0,9 ⁴	DEM 400	1.500	1.486
VENEZUELA	Sandvik Venezuela C.A.	6.250	100	VEB 6.250	719	–
ZAMBIA	Sandvik (Zambia) Ltd.	4.499.999	100	ZMK 10.000	1.300	–
ZIMBABWE	Sandvik (Pvt) Ltd.	233.677	100	ZWD 467	1.018	3.269
						4.077.130

¹ Kommissionärsbolag

² Ytterligare 61,6 % innehas av annat företag inom koncernen. Seco Tools har dotterbolag i 15 länder

³ Specifikation över vilande bolag kan erhållas från Sandviks huvudkontor i Sandviken

⁴ Resterande aktier innehas av andra företag inom koncernen

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I DOTTERFÖRETAG, kSEK

Redovisat vid slutet av 1989	4.029.329
Förvärv	6.502
Nyemissioner	224.964
Avyttringar	–183.665
Redovisat vid slutet av 1990	4.077.130

Vissa upp- och nedskrivningar, vilka balanserar varandra, har företagits inom posten aktier och andelar i dotterföretag.

SANDVIK ABs INNEHAV AV AKTIER OCH ANDELAR I ANDRA FÖRETAG		Antal aktier	Procentuellt innehav	Nom. värde lokal valuta enhet 1.000	Nom. värde kSEK	Bokfört värde kSEK
Enligt balansräkning 31.12 1990						
INTRESSEFÖRETAG						
SVERIGE	ANSAB AB	5.000	50	SEK 500	500	500
	Balzers Sandvik Coating AB	28.420	49	SEK 2.842	2.842	3.416
FRANKRIKE	Eurotungstène Poudre S.A.	112.353	49	FRF 11.235	12.387	7.737
	Devillé S.A.	14.000	35	FRF 1.204	1.327	7.216
						18.869
ÖVRIGA FÖRETAG						
	ABB-Cerama AB	1.585	12	SEK 793	793	2.048
	AB Bahco ²	1.069.402	10	SEK 26.735	26.735	436.370
	Bruksinvest AB	24.000	15	SEK 2.400	2.400	15.000
	Fastighetspartner AB	20.000	4	SEK 2.000	2.000	5.500
	Nemo Offshore AB & Co KB ¹					74
	Nord Bay KB ¹					16.112
	Prevas AB	20.000	20	SEK 200	200	1.797
	AB Programator ²	1.000.000	7	SEK 5.000	5.000	75.750
	Rolltech International AB	250	50	SEK 25	25	–
	Svenska Charterintressenter AB	330	33	SEK 17	17	142
	Svenska Charterintressenter KB ¹					14.982
	Stena Danicas Intressenter KB ¹					19.550
	Swedish Aircraft ONE KB ¹					19.439
	Swedish Airlease KB ¹					12.740
	WO Tools-PP-Corun.		30		18.926	18.926
	Diverse företag					2.788
						641.218
TOTALT						660.087

¹ Sandvik AB är kommanditdelägare

² Aktieinnehavet har långsiktig strategisk innebörd, varför nedskrivning ej har skett, trots att bokfört värde överstiger marknadsvärdet.

FÖRÄNDRING AV BOKFÖRT VÄRDE AV AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG OCH ÖVRIGA FÖRETAG, kSEK

Redovisat vid slutet av 1989	340.614
Förvärv	437.312
Avyttringar	–95.630
Nedskrivningar	–18.011
Kapitaluttag	–4.198
Redovisat vid slutet av 1990	660.087

Nedskrivningarna har belastat årets resultat och redovisas som extraordinära kostnader.

KONCERNENS AKTIEINNEHAV		Procentuellt innehav	Nom.värde lokal valuta enhet 1.000	Nom.värde kSEK	Bokfört värde kSEK
Enligt balansräkning 31.12 1990		Antal aktier			
INTRESSEFÖRETAG					
SVERIGE	Avesta Sandvik Tube AB	150.000	25 SEK	15.000	30.460
	Fagersta Stainless AB	400.000	50 SEK	40.000	40.000
	Fagersta-Seco AB	5.000	50 SEK	500	500
BELGIEN	Diamant Boart Stratabit S.A.	574.575	50 BEC	574.575	95.513
					166.473
ÖVRIGA FÖRETAG					
SVERIGE	Övriga aktier och andelar				110.267
UTLANDET	Övriga aktier och andelar				81.127
					191.394
TOTALT					357.867
					Sandvik ABs innehav 660.087
					Koncernens innehav 1.017.954
					Avgår intressebolag -185.342
					Aktier och andelar enligt balansräkning 832.612

AKTIER OCH ANDELAR I VÄSENTLIGA RÖRELSEDRIVANDE KONCERNFÖRETAG ÄGDA INDIREKT AV SANDVIK AB 31.12 1990

Koncernens innehav i %		Koncernens innehav i %	
SVERIGE	Gusab Stainless AB	100	
AUSTRALIEN	Sandvik Australia Pty. Ltd.	100	NEDER-LÄNDERNA
	Sandvik Hard Materials Pty. Ltd.	100	Sandvik Process Systems B.V. ....
BELGIEN	Sandvik S.A. (Belgium) N.V.	100	NORGE
CANADA	Sandvik Canada, Inc.	100	Sandvik Norge A/S. ....
CHILE	Sandvik Chile S.A.	100	Sandvik Rock Tools A/S. ....
DANMARK	A/S Sandviken.	100	Stavangerbor A/S. ....
	Danit A/S.	100	95
FILIPPINERNA	Sandvik Philippines, Inc.	100	NYA ZEELAND
FINLAND	Suomen Sandvik Oy.	100	Sandvik New Zealand Ltd. ....
	Viialan Viila Oy.	100	SCHWEIZ
FRANKRIKE	CERMEP S.A.	51	Sandvik AG. ....
	Frodistri S.A.	100	Santrade Ltd. ....
	Le Burin S.A.	100	100
	Morgon S.A.	100	SPANIEN
	Safety S.A.	100	Sandvik Española S.A. ....
	Sandvik Aciers S.N.C.	100	100
	Sandvik Coromant S.N.C.	100	STOR-BRITANNIEN
	Sandvik Hard Materials S.A.	100	Osprey Metals Ltd. ....
	Sandvik Outillage S.N.C.	100	Sandvik Band Saws Ltd. ....
	Sandvik Process Systems S.A.	100	Sandvik Hard Materials Ltd. ....
	Sandvik Rock Tools S.N.C.	100	Sandvik Ltd. ....
	Sandvik S.A.	100	Sandvik Rock Tools Ltd. ....
	Sandvik Tobler S.A.	100	Sandvik Process Systems Ltd. ....
	Ugicarb S.N.C.	100	Sterling Tubes Ltd. ....
HAITI	Windsor Caribe S.A.	100	100
HONGKONG	Sandvik Hongkong Ltd.	100	SYDAFRIKA
IRLAND	Sandvik Ireland Ltd.	100	Sandvik (Pty) Ltd. ....
ITALIEN	Sandvik Italia S.p.A.	100	100
	Sandvik Process Systems S.p.A.	100	TAIWAN
JAPAN	Sandvik Saws and Tools K.K.	100	Sandvik Taiwan Ltd. ....
LUXEMBURG	Sansafe S.A.	100	Titan (Taiwan) Pty. Ltd. ....
MALAYSIA	Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.	100	100
MEXICO	Sandvik de México S.A. de C.V.	100	THAILAND
	Tungstemex S.A. de C.V.	100	Svenska Trading Co. Ltd. ....
			49
			TYSKLAND
			Gusab Federdraht Vertriebs GmbH. ....
			Sandvik Automation GmbH. ....
			Sandvik Hard Materials GmbH. ....
			Sandvik Kosta GmbH. ....
			Sandvik Process Systems GmbH. ....
			100
			USA
			Sandvik, Inc. ....
			Sandvik Latin America, Inc. ....
			Sandvik Process Systems, Inc. ....
			Sandvik Rhenium Alloys, Inc. ....
			Sandvik Rock Tools, Inc. ....
			Sandvik Special Metals Corp. ....
			Sandvik Windsor Corp. ....
			100
			ÖSTERRIKE
			Gusab AWS Ges.m.b.H. ....
			Sandvik in Austria Ges.m.b.H. ....
			Sandvik Process Systems Ges.m.b.H. ....
			80
			100
			100

Vinstdisposition

FÖRSLAG TILL VINSTDISPOSITION

Styrelsen och verkställande direktören föreslår, att

från föregående år balanserade vinstmedel	1.063.650.161
samt årets vinst	<u>1.075.656.084</u>
	Kronor 2.139.306.245

disponeras på följande sätt:

till aktieägarna utdelas 8:50 kronor per aktie	462.713.633
i ny räkning överföres.	<u>1.676.592.612</u>
	Kronor 2.139.306.245

Sandviken den 7 mars 1991

Percy Barnevik
Ordförande

Bo Boström

Lars-Ove Håkansson

Göran Lindstedt

Lars Malmros

Hans-Eric Ovin

Sven Ågrup

Per-Olof Eriksson
Verkställande direktör

Vår revisionsberättelse har avgivits den 27 mars 1991

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

Nils-Axel Frisk

Revisionsberättelse

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR SANDVIK AKTIEBOLAG

Vi har granskat årsredovisningen, koncernredovisningen, räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för år 1990. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

MODERBOLAGET

Årsredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker

att resultaträkningen och balansräkningen fastställs

att vinsten disponeras enligt förslaget i förvaltningsberättelsen samt

att styrelsens ledamöter och verkställande direktören beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

KONCERNEN

Koncernredovisningen har upprättats enligt aktiebolagslagen.

Vi tillstyrker att koncernresultaträkningen och koncernbalansräkningen fastställs.

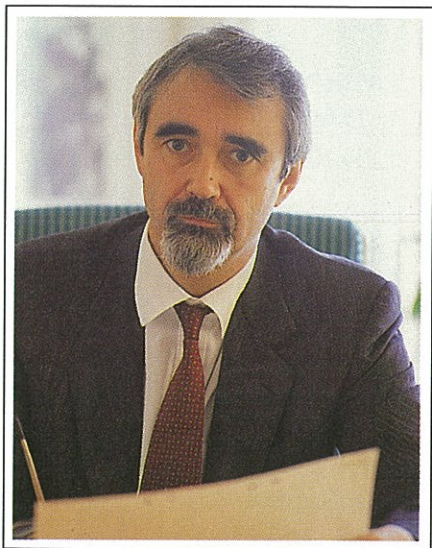
Sandviken den 27 mars 1991

Bo Fridman
Auktoriserad revisor

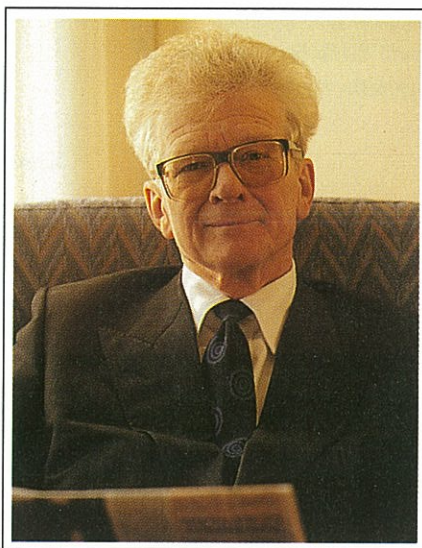
Nils-Axel Frisk

Styrelse och revisorer

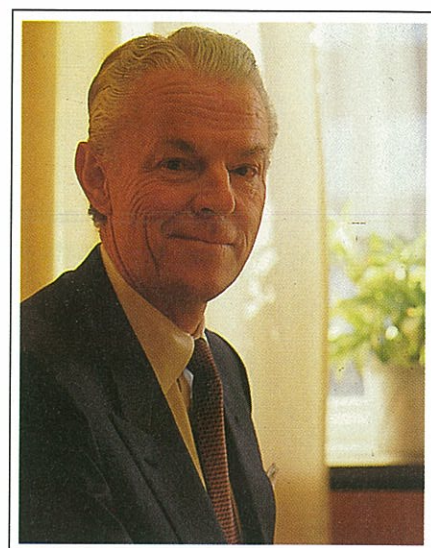
STYRELSE, ORDINARIE

Direktör Percy Bamevik, ordförande, Zürich, f 1941.
Verkställande direktör och koncernchef i ABB Asea Brown Boveri Ltd.
Styrelseledamot i Fläkt AB, Skanska AB och Förvaltnings AB Providentia.
Styrelseordförande i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 10.000 st.

Direktör Lars Malmros, Tekn. Dr. h.c., Deurle, Belgien, f 1927.
Verkställande direktör i Techman NV, Deurle, Belgien.
Styrelseordförande i Institutet för Verkstads-teknisk Forskning (IVF).
Styrelseledamot i Perstorp AB, ASG AB, VME Group NV, IBEL, Antwerpen, samt BBL, Gent.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.

Direktör Sven Ågrup, Lidingö, f 1930.
Styrelseordförande i AGA AB.
Styrelseledamot i AB Volvo, Telefon AB LM Ericsson, Handelsbanken, Nobel Industrier Sverige AB och Gamlestad AB.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1983.
Aktieinnehav i Sandvik: 2.000 st.

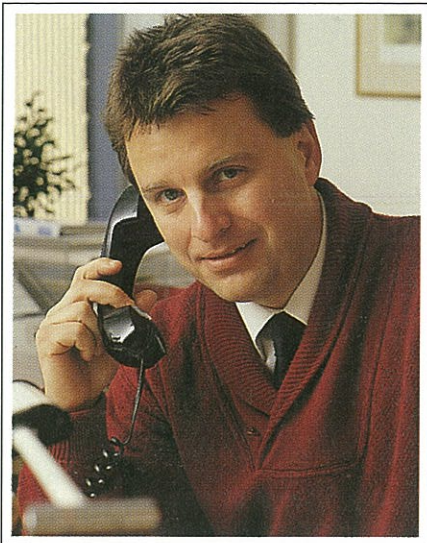
Direktör Lars-Ove Håkansson, Danderyd, f 1937.
Verkställande direktör och koncernchef i Skanska AB.
Styrelseordförande i JM Byggnads och Fastighets AB.
Vice styrelseordförande i Industri AB Euroc.
Styrelseledamot i Skanska AB, Banister Continental Ltd., Canada, Graningeverkens AB, Handelsbanken, Investment AB Cardo, Selmer-Sande Entreprenör A/S, Norge, Stockholms Läns Stadshypoteksförening (suppl.).
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1989.

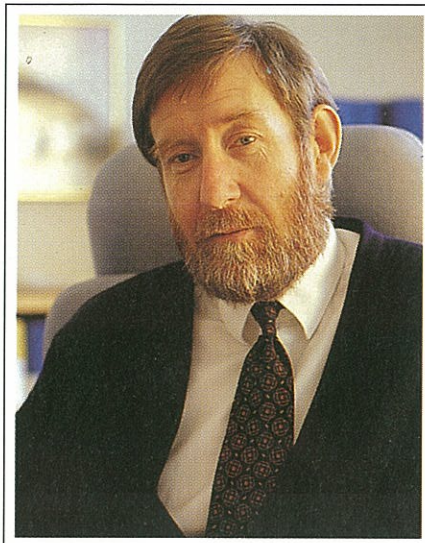
Direktör Hans-Eric Ovin, Malmö, f 1928.
Styrelseordförande i Bra Böcker AB, Scan Coin AB och Stena AB.
Styrelseledamot i AGA AB, AB Enterprise, Stena Metall AB och AB Volvo Penta.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1976.

Direktör Per-Olof Eriksson, Sandviken, f 1938.
Verkställande direktör och koncernchef i Sandvik AB.
Styrelseledamot i Industriförbundet, Handelsbanken, SSAB Svenskt Stål AB och AB SKF.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1984.
Aktieinnehav i Sandvik: 4.300 st;
konvertibellån motsvarande 26.408 st.

Herr Bo Boström,
Åshammar, f 1949.
Ordförande i Metallklubben,
AB Sandvik Steel, Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1988.
(arbetstagarrepresentant)

Herr Göran Lindstedt,
Sandviken, f 1942.
Vice ordförande i Sandvik ABs SIF-klubb.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1989.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 70 st.

REVISORER

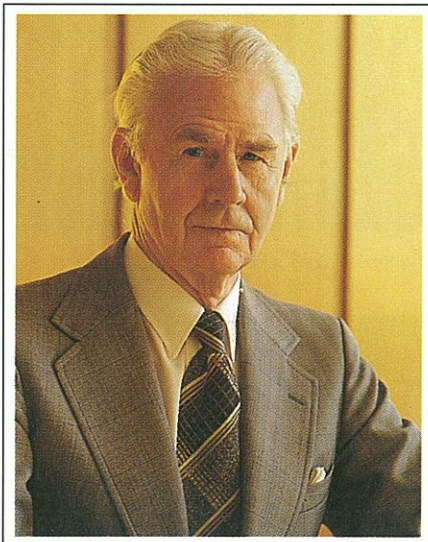
Ordinarie

Aukt revisor Bo Fridman,
Stockholm
Direktör Nils-Axel Frisk,
Stockholm

Suppleanter

Advokat Magnus Schiller,
Stockholm
Aukt revisor Bernhard Öhrn,
Stockholm

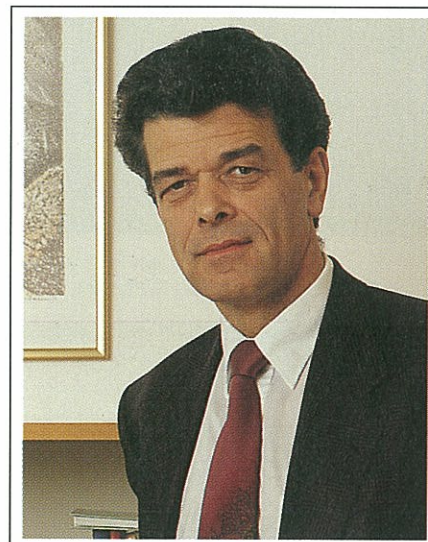
STYRELSESUPPLEANTER

Bruksdisponent Lennart Ollén,
Sandviken, f 1921.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1979.

Herr Eino Honkamäki,
Gimo, f 1943.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1974.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 698 st.

Herr Stig Lennart Nyström,
Sandviken, f 1944.
Ordförande i SALF-klubben vid Sandvik i
Sandviken.
Styrelseledamot i Sandvik AB sedan 1986.
(arbetstagarrepresentant)
Antal aktier i Sandvik: 498 st.

Koncernledning, staber och servicebolag

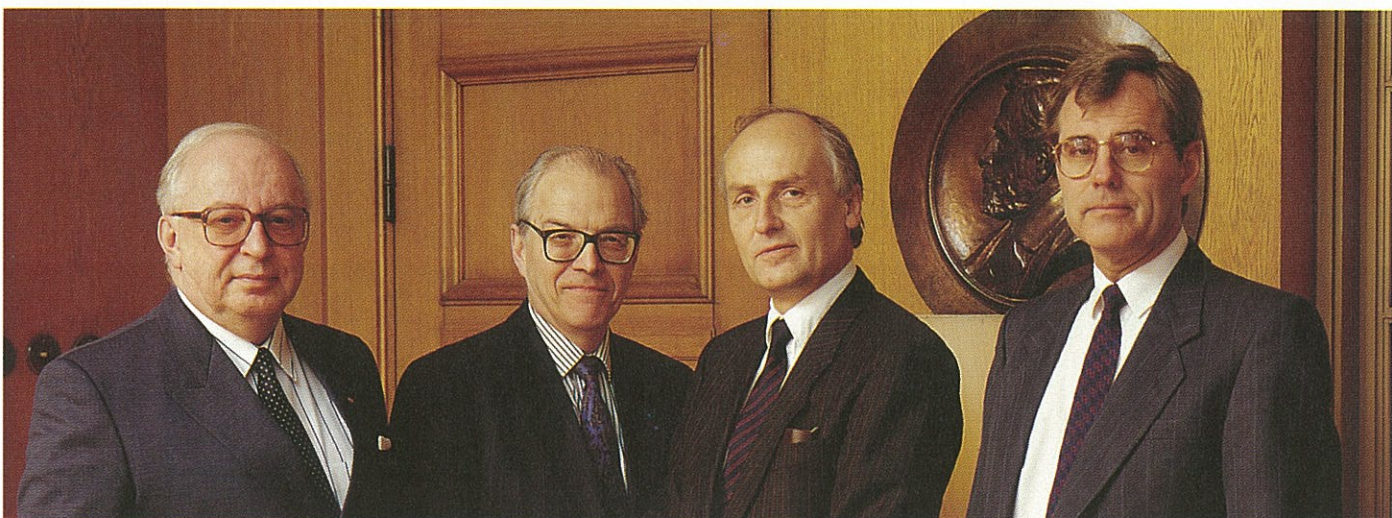
Lars Östholm (tv) och Ebbe Bengtsson, vice verkställande direktörer.

Från Börje Andréasson, VD, AB Sandvik Central Service och Peter Lundh, VD, AB Sandvik Information Systems.

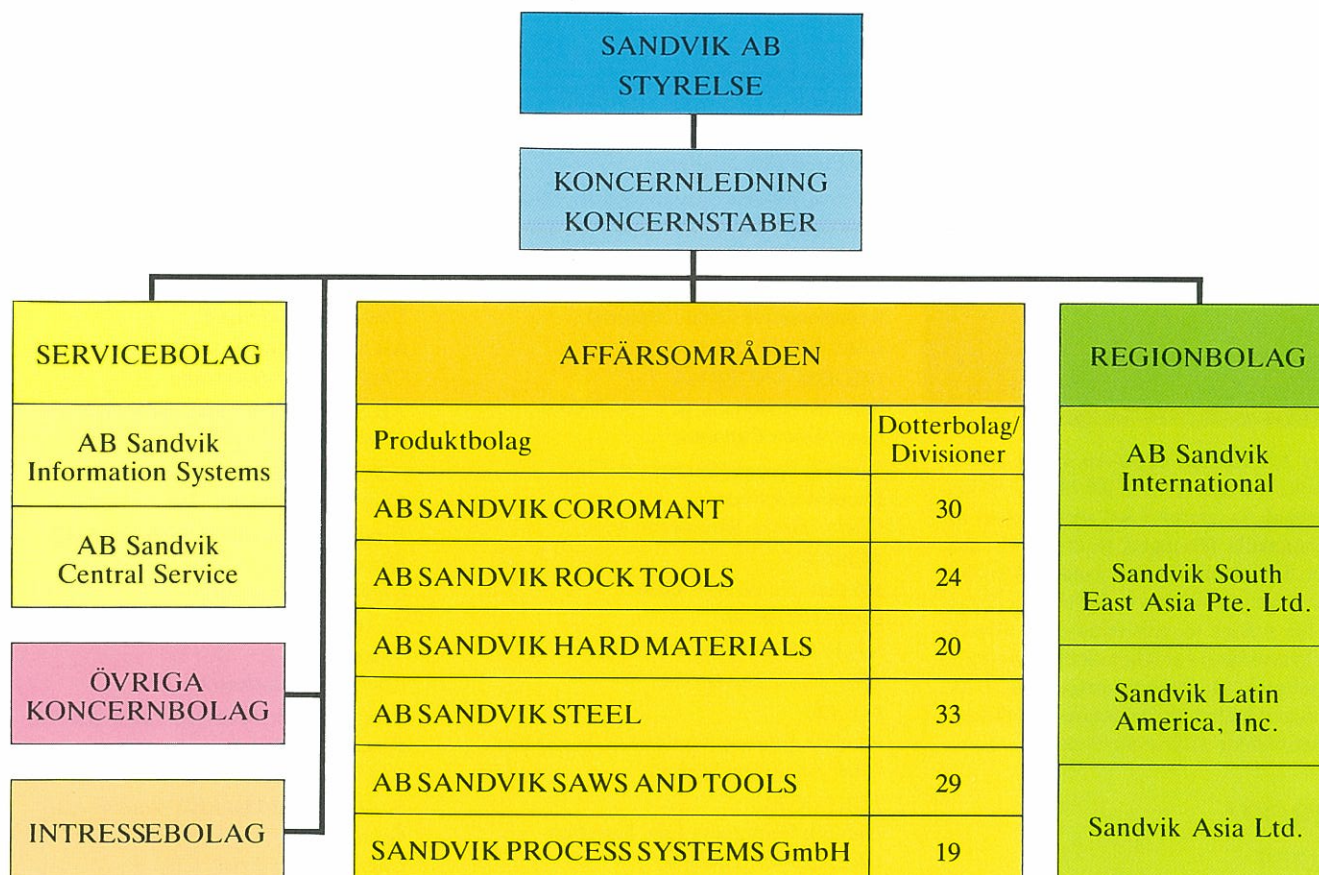

Från Anders Vrethem, koncernstab Ekonomi, Lennart Höög, Personal, Carl Martinsson, Revision, Stig Åhlander, Skatter och Risk Management, Olle Cederlund, Finans.

Från Carl Lindberg, koncernstab Samhällskontakt, Bertil Aronsson, Forskning och Utveckling, Malcolm Falkman, Juridik, Björn Jonson, Marknadskommunikation.

Organisation

AFFÄRSOMRÅDEN

Basen i Sandviks organisation utgörs av sex separata affärsområden som svarar för utveckling, produktion och försäljning av koncernens produkter. Varje affärsområde leds av ett produktbolag, som på alla stora marknader har egna dotterbolag eller divisioner i gemensamma Sandvik-bolag.

REGIONBOLAG

Utanför huvudmarknaderna marknadsförs Sandviks produkter av fyra regionbolag:

AB Sandvik International, med huvudkontor i Sandviken, ansvarar för marknadsföringen i bl a Sovjetunionen, Östeuropa, Folkrepubliken Kina, Mellanöstern samt Afrika utom Sydafrika. Företaget ansvarar även för försäljning och uppförande av anläggningsprojekt, dvs nyckelfärdiga fabriker m m, inom sitt marknadsområde.

Sandvik Latin America, Inc., lokaliserat till Miami, USA, ansvarar för marknadsföringen i Latinamerika utom Mexico, Argentina och Brasilien. Inom regionen drivs verksamheten i stor utsträckning genom lokala dotterbolag.

Sandvik South East Asia Pte. Ltd., med huvudkontor i Singapore, ansvarar för marknadsföringen av koncernens produkter i Sydostasien via lokala dotterbolag och agenter.

Sandvik Asia Ltd. i Poona, Indien, utvecklar, tillverkar och marknadsför hårdmetallprodukter för Indien, Sri Lanka, Bhutan och Nepal via egna försäljningskontor och agenter.

SERVICEBOLAG

För gemensam service finns två speciella resultatansvariga bolag där de största kunderna utgörs av de svenska Sandvik-enheterna, men tjänster säljs även till dotterbolag utanför Sverige och till externa kunder.

AB Sandvik Central Service arbetar i huvudsak inom områdena logistik, personal, ekonomi, fastighetsförvaltning samt information och reklam.

AB Sandvik Information Systems tillhandahåller tjänster inom systemutveckling, datateknik, datadrift, tele- och datakommunikation samt datautbildning.

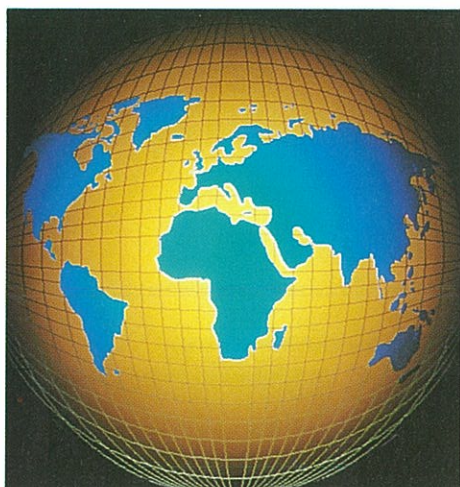
ÖVRIGA ENHETER

Sandviks organisation innefattar dessutom ett antal intressebolag, vilkas verksamhet i allmänhet tillhör något av affärsområdena.

I gruppen övriga bolag ingår genom koncernledningen styrda bolag eller bolagsgrupper med från de sex affärsområdena skild marknadsstrategi.

Sandviks styrelse, koncernledning, stabschefer och servicebolagschefer presenteras på sid 40–42.

Affärsenheter

Närhet till kunden utgör en viktig del av Sandviks filosofi. Genom 160 bolag i 50 länder erbjuder kunderna lokal service med det internationella företagens resurser och erfarenhet. För att tillförsäkra kunderna snabba leveranser av produkter enligt nationell standard har många av enheterna egen tillverkning. I vissa länder är inhemsk tillverkning en förutsättning för fortsatt verksamhet. I förteckningen nedan har medtagits de viktigare rörelsedrivande affärsenheter.

EUROPA

BELGIEN

Sandvik S.A. (Belgium) N.V., Bryssel
Chef: Georges Verhoeven

BULGARIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Sofia
Chef: Miroslav Markov

DANMARK

A/S Sandviken, Köpenhamn
Chef: Jens Aage Jensen
Sandvik Danit A/S, Espergaerde
Chef: Roland Setterberg

FINLAND

Suomen Sandvik Oy, Helsingfors
Chef: Erik Nylund

FRANKRIKE

Sandvik S.A., Orléans
Chef: André Baron
Sandvik Coromant, Orléans
Chef: André Barçon
Sandvik Tobler S.A., Paris
Chef: Corado Ponta
Sandvik Rock Tools S.N.C., Nanterre
Chef: Jean-Louis Meyer

Morgon S.A., Bourg-en-Bresse
Chef: Claude Morgenthaler

Sandvik Hard Materials S.A., Epinouze
Chef: Hans Gass

Sandvik Aciers, Orléans
Chef: Udo Vogt

Sandvik Outillage, Orléans
Chef: Dominique van Straelen

Sandvik Process Systems S.A., Paris
Chef: Jean Benko

IRLAND

Sandvik Ireland Ltd., Dublin
Chef: H. William Beck

ITALIEN

Sandvik Italia S.p.A., Milano
Chef: Jan Eric Sandgren
Sandvik Process Systems S.p.A., Milano
Chef: Pier Giorgio Bottacin

JUGOSLAVIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Belgrad
Chef: Nils Östblom

NEDERLÄNDERNA

Sandvik Nederland B.V., Schiedam
Chef: Louis Cuppens
Sandvik Process Systems B.V.,
Raamsdonksveer
Chef: Antoine Sluysmans

NORGE

Sandvik Norge A/S, Oslo
Chef: Jon Ambur
Sandvik Rock Tools A/S, Oslo
Chef: Hans Lundström

POLEN

Sandvik Biuro w Warszawie, Warszawa
Chef: Boguslaw Swiecki

PORTUGAL

Sandvik Portuguesa Lda, Lissabon
Chef: Berndt Wijkander

RUMÄNIEN

AB Sandvik International
Representative Office, Bukarest
Chef: Edith Neuhardt

SCHWEIZ

Sandvik AG, Zürich
Chef: Mikael Mott
Santrade Ltd., Luzern
Chef: Mikael Mott

SOVJETUNIONEN

Sandvik Moscow
Representative Office, Moskva
Chef: Sven-Erik Bredenberg

SPANIEN

Sandvik Española S.A., Madrid
Chef: Björn von Malmberg

STORBRITANNIEN

Sandvik Ltd., Birmingham
Chef: David Shail
Sandvik Coromant U.K., Birmingham
Chef: David Shail

Sandvik Rock Tools Ltd., Nuneaton
Chef: Anders Haggglund

Sandvik Hard Materials Ltd., Coventry
Chef: Malcolm Clegg

Sandvik Steel U.K., Birmingham
Chef: Ludvig Åkerhielm

Sterling Tubes Ltd., Walsall
Chef: W.M. Good

Sandvik Saws and Tools U.K.,
Birmingham

Chef: Dianne Thompson

Sandvik Process Systems Ltd.,
Birmingham

Chef: Martin Samuelson

SVERIGE

Sandvik AB, Sandviken
Koncernchef: Per-Olof Eriksson

AB Sandvik Coromant, Sandviken
Chef: Clas Åke Hedström

AB Sandvik Rock Tools, Sandviken
Chef: Lars-Anders Nordqvist

AB Sandvik Hard Materials, Stockholm
Chef: Lars Wahlqvist

AB Sandvik Steel, Sandviken
Chef: Gunnar Björklund

AB Sandvik Saws and Tools, Sandviken
Chef: Göran Gezelius

AB Sandvik International, Sandviken
Chef: Hans Åhman

Sandvik Coromant Skandinavien AB,
Kista
Chef: Sven Flodmark

Sandvik Automation Skandinavien AB,
Västerås
Chef: Sven Flodmark

Sandvik Rock Tools Skandinavien AB,
Kista
Chef: Ronald Ericsson

Sandvik Hard Materials Norden AB,
Örebro
Chef: Gunnar Frisk

Sandvik Stål Försäljnings AB, Kista
Chef: Åke Landblom

Guldsmedshytte Bruks AB, Storå
Chef: Åke Martinson

Gusab Stainless AB, Mjölby
Chef: Torbjörn Hedestad

Sandvik Sågar och Verktyg
Skandinavien AB, Kista
Chef: Per Törnell

AB Sandvik Hand Tools, Bollnäs
Chef: Åke Sundby

AB Sandvik Metal Saws, Lidköping
Chef: Staffan Larsson

Sandvik Windsor AB, Edsbyn
Chef: Sture Lestander

AB Sandvik Öberg, Eskilstuna
Chef: Michael Hermansson

AB Sandvik Belts, Sandviken
Chef: Rolf Hemlin

AB Sandvik Process Systems,
Sandviken
Chef: Svante Lindholm

Sandvik Carbide Production AB,
Stockholm
Chef: Staffan Frondell

AB Sandvik Central Service, Sandviken
Chef: Börje Andréasson

AB Sandvik Information Systems,
Sandviken
Chef: Peter Lundh

TJECKOSLOVAKIEN
Sandvik Czechoslovakia Ltd., Prag
Chef: Otto Kames

TYSKLAND
Sandvik GmbH, Düsseldorf
Chef: Johan Sörensen

Sandvik Coromant, Düsseldorf
Chef: Johan Sörensen

Sandvik Automation GmbH, Viernheim
Chef: Arne Cederqvist

Sandvik Kosta GmbH, Renningen
Chef: Johann Taps

Sandvik Rock Tools, Düsseldorf
Chef: Ulrich Fezer

Sandvik Hard Materials GmbH, Köln
Chef: Manfred Winterhager

Sandvik Steel, Düsseldorf
Chef: Roland Grosse

Sandvik Saws and Tools, Düsseldorf
Chef: Frank Schweitzer

Sandvik Process Systems GmbH,
Fellbach
Chef: Håkan Olofsson

UNGERN
Sandvik in Hungary Kft, Budapest
Chef: Johann Sulak

ÖSTERRIKE
Sandvik in Austria Ges.m.b.H., Wien
Chef: Helmut Stix

Sandvik Process Systems Ges.m.b.H., Wien
Chef: Otto Weinhold

NORDAMERIKA

CANADA
Sandvik Canada, Inc., Mississauga, Ont.
Chef: Gunnar Anell

Sandvik Tube, Arnprior, Ont.
Chef: Tom Moylan

Sandvik Process Systems Canada,
Guelph, Ont.
Chef: Colin Crane

USA
Sandvik, Inc., Fair Lawn, NJ
Chef: Bengt Nelson

Sandvik Coromant Company,
Fair Lawn, NJ
Chef: James Baker

Sandvik Rock Tools, Inc., Houston, TX
Chef: Olof A. Lundblad

Sandvik Steel Company, Scranton, PA
Chef: Edward Nuzzaci

Sandvik Rhenium Alloys, Inc.,
Elyria, OH
Chef: Jan C. Carlén

Sandvik Special Metals Corp.,
Kennewick, WA
Chef: Eugene R. Astley

Sandvik Saws and Tools Company,
Scranton, PA
Chef: Bill Lavelle

Sandvik Windsor Corp., Milan, TN
Chef: Sture Lestander

Sandvik Process Systems, Inc.,
Totowa, NJ
Chef: Edward Scott

Sandvik Latin America, Inc.,
Coral Gables, FL
Chef: Bertil von Essen

LATINAMERIKA

ARGENTINA
Sandvik Argentina S.A.C. e I.,
Buenos Aires
Chef: Björn Karlsson

BRASILIEN
Sandvik do Brasil S.A., São Paulo
Chef: Giancarlo Tazzioli

CHILE
Sandvik Chile S.A., Santiago
Chef: Hanns Knorr

COLOMBIA
Sandvik Colombia S.A., Bogotá
Chef: Victor Manuel Angel

MEXICO
Sandvik de México S.A. de C.V.,
Mexico, D.F.
Chef: José Parra

Tungstemex S.A. de C.V., Mexico, D.F.
Chef: Ruben Hernandez

PERU
Sandvik del Perú S.A., Lima
Chef: Juan Retamozo

Barrenas Sandvik Andina S.A.,
Arequipa
Chef: Hanns Knorr

VENEZUELA
Sandvik Venezuela C.A., Caracas
Chef: Faustino Menendez

AFRIKA

ALGERIET
Sandvik S.A. Bureau de Liaison, Alger
Chef: Michel Brand

KENYA
Sandvik Kenya Ltd., Nairobi
Chef: Jan Nord

MAROCKO
Sandvik Maroc S.A., Mohammédia
Chef: Thierry Proner

SYDAFRIKA
Sandvik (Pty) Ltd., Benoni
Chef: Tore Lundberg

ZAMBIA
Sandvik (Zambia) Ltd., Ndola
Chef: Stig Svensson

ZIMBABWE
Sandvik (Pvt) Ltd., Harare
Chef: James C. MacGregor-Sim

ASIEN

FILIPPINERNA
Sandvik Philippines, Inc., Manila
Chef: Tan Kian Hoe

HONGKONG
Sandvik Hongkong Ltd., Hongkong
Chef: Lawrence Kwok

INDIEN
Sandvik Asia Ltd., Poona
Chef: Wilhelm Sebardt

JAPAN
Sandvik K.K., Kobe
Chef: Anders Wallin

Sandvik Saws and Tools K.K., Yokohama
Chef: Isao Yamamoto

KINA
AB Sandvik International
Representative Office, Beijing
Chef: George Jones

KOREA
Sandvik Korea Ltd., Seoul
Chef: Rolf Palmén

MALAYSIA
Sandvik Malaysia Sdn. Bhd.,
Kuala Lumpur
Chef: Krister Brobeck

SINGAPORE
Sandvik South East Asia Pte. Ltd.,
Singapore
Chef: Åke Friberg

TAIWAN
Sandvik Taiwan Ltd., Taipei
Chef: Wendell Wang

Titan (Taiwan) Pty. Ltd., Chung Li
Chef: Rudy Lu

THAILAND
Sandvik Thailand Ltd., Bangkok
Chef: Weerasit Suprasert

TURKIET
Sandvik Istanbul Tiçaret Ltd., Şti.,
Istanbul
Chef: Göran Wretås

AUSTRALIEN – NYA ZEELAND

AUSTRALIEN
Sandvik Australia Pty. Ltd., Sydney
Chef: Peter Edwards

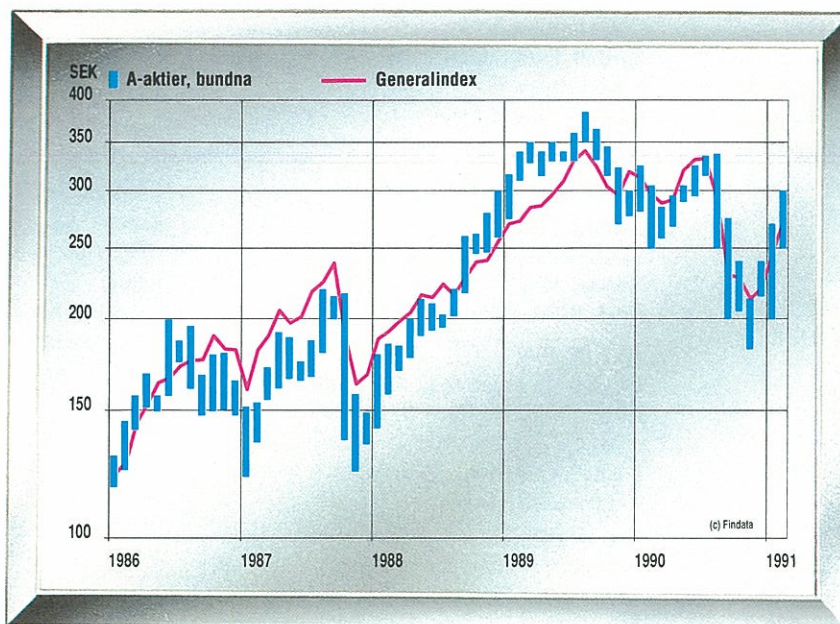
Sandvik Hard Materials Pty. Ltd.,
Newcastle
Chef: David MacDonald

NYA ZEELAND
Sandvik New Zealand Ltd., Pakuranga
Chef: Mark Thompson

Uppgifterna avser mars 1991

Sandvik-aktien

KURSUTVECKLING PÅ STOCKHOLMS FONDBÖRS

DATA PER AKTIE, SEK

	1990	1989	1988	1987	1986
Resultat ¹	34:70	34:45	29:80	19:60	16:30
Resultat efter betald skatt	36:85	38:90	40:80	25:90	22:30
Eget kapital efter föreslagen utdelning ²	210:60	174:85	130:95	110:60	95:50
Utdelning (1990 enligt förslag)	8:50	7:50	6:00	4:25	3:50
Direktavkastning ³ , %	3,8	2,5	2,1	3,0	2,3
Utdelningsandel ⁴ , %	24	22	20	22	21
Börskurser A bundna, årshögsta	337	385	300	220	200
årslägsta	182	270	142	122	118
vid årets slut	226	295	292	140	150
Börskurser B fria, årshögsta	356	385	299	220	205
årslägsta	184	280	143	119	124
vid årets slut	226	295	298	140	148
P/E-tal ⁵	6,5	8,6	9,8	7,1	9,1
Börskurs i % av eget kapital efter föreslagen utdelning ⁶	107	169	223	127	157
Genomsnittligt antal omsatta aktier per dag på					
Stockholms Fondbörs, A bundna	6.364	5.421	9.818	12.008	20.627
B fria	4.472	5.032	7.455	15.128	10.555
London Stock Exchange, B fria	12.418	15.250	14.718 ⁷		

¹ Resultat efter beräknad full skatt. Svensk bolagsskatt 40 % 1989 och 1990, 52 % före 1989. Från 1989 inkl andelar i intresseföretag.

² Använd skattesats vid beräkning av latent skatt i obeskattade reserver i Sverige 30 % 1990, 40 % 1989 och 50 % 1988 och tidigare.

³ Utdelning dividerad med börskursen för A-aktier vid årets slut.

⁴ Utdelning dividerad med resultatet per aktie efter beräknad full skatt.

⁵ Börskursen för A-aktier vid årets slut i relation till resultat per aktie.

⁶ Börskursen för A-aktier vid årets slut i % av justerat eget kapital efter föreslagen utdelning per aktie.

⁷ Baserat på perioden oktober–december.

Kompletterande definitioner, se sid 28.

DE STÖRSTA AKTIEÄGARNA I SANDVIK AB
(MARS 1991)

	I % av röst- värdet	I % av antal aktier
Skanska AB	26,4	21,5
Sparbankernas Aktiefonder	13,5	14,6
Allmänna Pensionsfonden, Fjärde Fondstyrelsen	5,9	5,8
Försäkringsbolaget SPP	5,0	5,1
Handelsbankens Pensionsstiftelse	5,0	4,0
Skandia	4,3	4,3
AB Custos	3,2	3,2
Arbetsmarknadsförsäkring Pensionsförsäkrings AB (AMF-p)	2,6	2,3
Handelsbankens Aktiefonder	2,0	1,7
Pensionskassan SHB Försäkringsförening	1,3	1,0
Skandinaviska Bankens Pensionsstiftelse	1,2	0,9
Wasa	1,1	1,1

AKTIERNAS FÖRDELNING I SANDVIK AB
(MARS 1991)

Ägare till antal aktier	Antal aktie- ägare	% av alla aktie- ägare	Äger tillsam- mans st aktier	% av aktie- kapitalet	Medel- tal aktier per ägare
Högst 500	19.844	85,3	2.512.403	4,6	127
501-1.000	1.787	7,7	1.345.916	2,5	753
1.001-10.000	1.459	6,3	3.888.927	7,1	2.665
10.001-100.000	124	0,5	3.983.213	7,3	32.123
Fler än 100.000	42	0,2	42.706.439	78,5	1.016.820
	23.256	100,0	54.436.898	100,0	2.341

KONVERTIBELT LÅN

1985 upptogs ett konvertibelt förlagslån på 103 MSEK till 12 % ränta riktat till de anställda. Detta lån kan konverteras 1.3 1988-15.3 1992. Vid full konvertering kommer antalet aktier att öka med 216.522 st jämfört med läget den 31.12 1990. Aktiekapitalet kommer att öka med 5 MSEK.

Se även not 24 sid 34.

ANALYSER

Följande företag har under de senaste två åren skrivit företagsanalyser om Sandvik:

ABB Aros Fondkommission
Barclays de Zoete Wedd (UK)
Baring Securities Limited (UK)
Carnegie Fondkommission AB
Enskilda
Goldman, Sachs & Co. (UK)
Göteborgs Fondkommission
Hagströmer & Qviberg Fondkommission AB
Handelsbanken
James Capel & Co. (UK)
Kleinwort Grieveson Securities (UK)
Merrill Lynch (UK)
Phillips & Drew (UK)
Nordbanken
Robur Kapitalförvaltning AB
Swiss Bank Corporation (UK)
Warburg Securities (UK)
E Öhman J:or Fondkommission AB

RATING

Sandviks 200 miljoner USD Euro Commercial Paper program har av Standard & Poor's placerats i ratingkategorin A-1 och av Moody's i Prime-1.

Fem år i sammandrag

	1990*	1989*	1989	1988	1987	1986
Fakturerad försäljning, MSEK	18.256	18.769	18.769	16.413	13.241	12.721
Resultat efter finansiella intäkter och kostnader, MSEK	2.693	2.863	2.869	2.812	1.871	1.708
Resultat efter extraordinära intäkter och kostnader, MSEK	2.711	2.986	3.068	2.755	1.893	1.678
Resultat per aktie, SEK	34:70	34:45	34:55	29:80	19:60	16:30
Utdelning per aktie (1990 enligt förslag), SEK	8:50	7:50	7:50	6:00	4:25	3:50
Eget kapital efter föreslagen utdel- ning, MSEK	11.465	9.511	9.412	7.018	5.809	4.978
Soliditet, %	54	46	43	36	36	34
Skuldsättningsgrad, ggr	0,4	0,6	0,6	0,8	0,8	1,0
Räntetäckningsgrad, ggr	6,2	6,3	6,3	7,5	5,1	4,4
Kapitalomsättningshastighet, % . . .	80	87	87	87	82	87
Likvida medel, MSEK	5.251	4.896	4.896	4.767	4.245	3.776
Avkastning på eget kapital efter skatt, %	18,0	22,6	22,8	24,7	19,0	18,3
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	17,6	21,7	21,8	25,1	21,3	21,8
Investeringar:						
– i anläggningar, MSEK	1.161	1.116	1.116	775	675	669
– totalt, MSEK	1.715	2.174	2.174	2.742	1.422	1.099
Kassaflöde, MSEK	1.486	652	652	–686	553	1.099
Medelantal anställda	26.373	26.881	26.881	26.180	24.380	24.033

* Enligt koncernens redovisningsprinciper 1990.
Definitioner av ovanstående begrepp, se sid 28.
Kompletterande uppgifter per aktie i avsnittet Sandvik-aktien sid 46.

Bolagsstämma

Ordinarie bolagsstämma hålls torsdagen den 16 maj 1991 kl. 14.00 i Folkets Hus, Sandviken.

Aktieägare, som vill delta i bolagsstämman, skall anmäla detta till styrelsen under adress Sandvik AB, Koncernstab Juridik, 811 81 Sandviken, eller per telefon 026-26 10 81. Anmälan skall vara Sandvik AB tillhanda senast den 13 maj 1991 kl. 15.00. För att få rätt att delta måste aktieägare också senast den 6 maj 1991 vara införd i den av Värdepapperscentralen VPC AB förda aktieboken. Aktieägare som låtit förvaltarregistrera sina aktier måste senast den 6 maj 1991 hos VPC tillfälligt ha inregistrerat aktierna i eget namn för att äga rätt att delta i stämman.

Utbetalning av utdelning

Styrelsen och verkställande direktören föreslår bolagsstämman att utdelning för år 1990 lämnas med 8:50 kronor per aktie.

Som avstämningsdag för rätt till utdelning föreslås den 24 maj 1991. Om förslaget antas av bolagsstämman, beräknas utdelningen kunna sändas ut den 31 maj 1991. Utdelningen skickas till dem som på avstämningsdagen är införda i aktieboken eller i särskild förteckning över panthavare m fl. Utdelningen sänds ut av Värdepapperscentralen. För att underlätta utdelningsredovisningen bör aktieägare som ändrat adress meddela förändringen till sin bank eller till Värdepapperscentralen VPC AB, 171 18 Solna, i god tid före avstämningsdagen.

Ekonomisk information

Bokslutskommuniké	mars
Årsredovisning	april
Rapport 1:a kvartalet	maj
Halvårsrapport	augusti
Rapport 3:e kvartalet	november

Ekonomisk information kan beställas från
Sandvik AB
Koncernstab Samhällskontakt
811 81 Sandviken
Tel 026-26 10 41

Sandvik AB, 811 81 Sandviken. Tel 026-260000. Fax 026-25 03 40. Telex 47000.